

Lk 3

Lk 5

TURVALISUS

Naiskodukaitse kutsus ohutuslaagrisse. Päästeamet tuletab meelde, kuidas ohutult lõket teha.

Lk 6

Lk 7

LASTEKAITSE

Intervjuu staažika lastekaitsepspetsialistiga. Kuidas saada hoolduspereks?

Lk 9

TERVIS

Ärge laske ärevusel elu üle võimust võtta: Piret Rospu jagab testi ja nõu.

Tiraaž: 6200

KOLMAPÄEV, 22. mai 2019

www.harku.ee

HarkuVald

Harku Valla Teataja

HARKU VALLA AMETLIK TASUTA HÄÄLEKANDJA. ILMUB KAKS KORDA KUUS.

Tahan, et tal oleks õnnelik ja rõõmu täis lapsepõlv.

Loe edasi lk 2

ANNES UIBO
Harku valla
15 000. elaniku isa

Foto: Mari Kukk

Mullu oktoobris võitis hariduslinnaku konkursi ideekavand "Mets", mille autorid on Andro Mänd ja Pelle-Sten Viiburg arhitektuuribüroodest Doomino Arhitektid OÜ ja Hoov AB OÜ. Uurisime, kaugel on järg.

MARI KUKK

Tabasalu alevikku kavandav haridushoonete kompleks koosneb Tabasalu riigigümnaasiumist, kuueklassilisest põhikoolist ning kultuuri- ja spordihoonest. Linnaku valmimistähtaeg on 2021. aasta sügisel.

Arhitektid ütlevad, et praegu on nad keset kiiret tööprotsessi – käsil on eelprojekti koostamine ja 3D-mudeli loomine, näidates suurelt ekraanilt mudelit, mis päev-päevalt täieneb. "Projekteerime selle aasta lõpuni, jaanuaris peaks ehitushange tulema ja ehitus ise kestab umbes poolteist aastat," selgitab Pelle-Sten Viiburg.

Oktoobris võitsite konkursi. Kas kavand on mingil moel muutunud?

Andro Mänd (AM): "Kontseptsioon on jäänud samaks, ruumid on nihkunud siia-sinna, kuid märkimisväärsed muudatusi pole olnud."

Pelle-Sten Viiburg (P-S.V): "Konkursitööga tahtsime anda edasi üldise nägemuse, et arhitektid ja žüriiliikmed saaks aru mõttest, mida öelda tahame. Täpselt ei pea ideekavandis kõik ruumid olema lahendanud. See neli-viis kuud, mil me projekti kallal tööd oleme teinud, on andnud võimaluse kõike täpsemalt läbi lahendada."

Mida kontseptsioon endast kujutab?

AM: "Kooli puhul on olulisim märksõna "avatus". Valdime koridori teket, n-ö klassikalist koridori, mis on pikk ja klassidega ümbritsetud. Klasse ühendav koridor olgu ühtlasi ruum, mida defineerime linnatänava ja vaba aja veetmise ruumina. Näiteks gümnaasiumi ühes otsas on söökla, mis läheb üle fuajeeks, seejärel raamatukoguks ja astmestikuks, kus saab vahetundi veeta."

P-S.V: "Tänapäeval ei õpi gümnaasiumis kõik ühe kava järgi, tunnid algavad ja lõppevad erinevalt. On oluline, et tunniväliselt saaks vaba aega veeta. Koolid, mida on viima-

Töös olev visualiseering hariduslinnaku peaväljakule. / Foto: Doomino Arhitektid OÜ

Arhitektid hariduslinnaku arengutest: "Kõige vihasem projekteerimine on alles ees."

Arhitektid Pelle-Sten (paremal) ja Andro ütlevad, et praegu ollakse poole peal, käsil on eelprojekteerimine. Hariduslinnak valmib 2021. aasta sügisel. / Foto: Mari Kukk

sel ajal ehitatud, on seda oluliseks pidanud. Samuti on tähtis, et majal tekiks identiteet."

AM: "Lähtusime sellest, kuidas inimesed linnaku ruumi kasutavad, mis suunas liigutakse kooli jne. Kahe projekteeritava hoone vahele jääv peaväljak hakkab avanema põhja suunas, kust toimub põhiliikumine linnakusse. Lõunasse avanev väljak on koduse ja niisama olemiseks."

Miks on kavandi nimi "Mets"? Kas ja mil moel on linnak loodusega kooskõlas?

P-S.V: "Nimi tuli meil viimasel

hetkel. Pakkusime üksteisele variante ja nii tekkiski ajurünnaku käigus "Mets". Looduse ja metsavaatega on algklasside majal olukord parem, nemad jäävad metsa poole."

AM: "Kavandi märgusõnast sügavat filosoofiat otsida ei maksa. Krundil on looduslikku ilu vähe – ühel pool garaažid, teisel pool võsa. Eks vaatame, kui palju võsast metsa välja "pigistab". Tugevamad ja paremad puud säilitame, ilusat parkmetsa paraku ei ole. Nii sai ühe hoone fassaad loodud eraldi seisvatest postidest, mis justkui meenutavad metsa, samal ajal töötavad päikesevarjestusena, osa lipumastide, osa valgustitena."

Põhikooli õpikesad avanevad kõik lõunasse, väliklasside õpilased saavad sooja ilmaga hõlpsasti õue minna. Kõikidest õpikesadest on pääsud otse õue välialale."

Kust saite inspiratsiooni?

P-S.V: "Soovime, et kool ei tähendaks ainult maja ennast ja seal sees olemist. Kogu ümbrus ja väliruum peab hakkama tööle tervikuna. Mõtted ja ideed tulevad ikka kogemuse pealt."

AM: "Oleme käinud teisi uusi kooli-

maju vaatamas ja saanud tagasisidet, mis toimib ja mis mitte. Raamatukogu ei ole mõtet panna kolmandale korrusele, sest siis ei lähe sinna keegi. Oleme toonud raamatukogu rohkem liikumise keskele. Seal ei pea käima ainult raamatuid laenutamas, vaid saab teha ka kooliülesandeid."

Ja teine asi: statistika näitab, et 90 protsenti ajast veedab inimene siseruumis. Seega, kui on võimalik arhitektuuriga soodustada väljas olemist, siis seda me ka teeme."

Mis etapid ja sammud on praegu käsil, mis ootab ees aasta lõpuni?

AM: "Mai lõpus on eelprojekti tähtaeg..."

P-S.V: "... ja selle alusel hakkame ehitusluba taotlema. Põhiprojekt valmib novembris, sellega minnakse ehitushankesse ja ehitamiseks on vajalik veel tööprojekt."

Missugune on tänapäeva moodne kool?

AM: "Koolid peavad vastama füüsilise puudega õpilaste vajadustele, pääs korrustele ja inva-WC on elementaarsed. Põhikooli tulevad eraldi õpikesad, kus ruumid on väiksemad."

Mis on olnud kõige keerulisem nii

kavandi puhul kui ka projekteerimisprotsessis?

P-S.V: "Konkursil osaledes peab ära tundma, et su idee töötab, et see on piisavalt tugev, et sellega välja minna. Projekteerimise puhul läheb suur aeg koordineerimisele, iga spetsialist panustab oma vastutusalal."

AM: "Mudelprojekteerimine sellisel tasemel on keeruline. Kogu projekteerimises toimub üleminek mudelprojekteerimisele, mis algas paar aastat tagasi. Projekteerimisreeglid on läinud karmimaks, see kõik on aga aja- ja tööjõumahukas. Teine on energiatõhususe küsimus, kus kehtivad uued seadused. Märksõnadeks ongi "energiatõhusus" ja "mudelprojekteerimine".

Kuidas on sujunud koostöö tellijaga?

P-S.V: "Meil on mõlema tellijaga olnud positiivne ja tihe koostöö, siiani on läinud latusalt. Isegi latusamalt, kui tavaliselt kipub olema. Siin ei ole probleeme, mis linnakeskkonnas tihti takistuseks saavad, nagu ruumipuu-dus ja probleemid naabritega."

AM: "Vald on teinud õige otsuse – siia jääb ka olemasolev koolimaja alles. Luuakse ühtne hariduslinnak, õpetajad-õpilased saavad töötada nii, et jagavad koormust, liiguvad hoonetes vastavalt vajadusele."

On öeldud, et tegemist on sajandi projektiga. Mis te sellest arvate?

P-S.V: "Harku valla kontekstis on see kindlasti üks suuremaid projekte. Kohalikul tasandil väga oluline. Tabasalu olemust ja infrastruktuuri arvestades on see parim võimalik koht hariduslinnakule."

AM: "Kui vaadata, mis toimub Harku valla rahvastikuga, siis ilmselt sajandi projektiks see ei jää. Mõistagi on tegemist kaaluka projektiga."

Pelle-Sten, oled Tabasalust pärit ja koolis, mille kõrvale hooned plaanid, ise käinud. Kuidas tundub? Ja Andro, milline on sinu kokkupuude Tabasaluga?

P-S.V: "See, et olen Tabasalus kasvanud ja koolis käinud, annab enne-kõike hea konteksti tajumise. See on olnud abiks, ent pigem oli meie soov, kui läksime konkursile, anda parim, sada protsenti. Läksime suhtumisega, et siia tulebki parim kool. Aga jah, Tabasalu kool sai valmis 1986, 1988 läksin esimesse klassi. Mäletan, kuidas vaatasin aknast kooli ehitust. Nüüd olen ise selle kandi loomises osaline. Veider kokkusattumus."

AM: "Olen Tallinnas ja Pärnus elanud ning side Tabasaluga on olnud Pelle kaudu. Õppisime ülikooli ajal koos ja sai Pellel külas käidud."

Kivi kotti, sügisel räägime täpsemalt!

31.08.2019

tabasalu
päev

Lühiuudised

Vaata lisaks värskaid uudiseid pea iga päev Harku valla kodulehel www.harku.ee.

Heiska 26. mail ja 4. juunil riigilipp

26. mai on Euroopa Parlamendi valimiste päev ja 4. juuni on Eesti lipu päev ehk päev, mil terve maa on lipuehtes. Riigilipp heisatakse päikesetõusul ja langeatakse loojangul.

Valimised ja rahvahääletus on kõige otsesem demokraatia väljendus, seetõttu on lipupäevadeks määratud kõik valimiste ning rahvahääletuse toimumise päevad.

4. juuni – Eesti lipu päeva tähistatakse Eesti Üliõpilaste Seltsi sinimustvalge lipu õnnistamise aastapäeval. Nimelt valisid ärkamisajal eesti soost üliõpilased enda tunnusvärvideks sinise, musta ja valge. Esimene sinimustvalge lipp valmis 1884. aasta kevadel ja 4. juunil õnnistati ning pühitseti see Otepää kiriklas.

(Riigikantselei)

Harku valla ettevõtjate ümarlaud

SA Harjumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus ning Harku vallavalitsus kutsuvad ettevõtjaid 23. mail kell 15.00 restorani Seller (Klooga mnt 6a, Tabasalu) Harku valla ettevõtjate ümarlauale.

Kohtumise eesmärk on seada samme Harku Ettevõtjate Liidu tegevuse alustamiseks ja initsiatiivgrupi loomiseks. Ettevõtete igapäevatöö korraldamiseks annab koosolekul nõu ja vastab küsimustele Töötukassa esindaja.

Lisainfo: www.harku.ee/ettevotlus
(Harku vallavalitsus)

Kastmisvett enam eraldi ei arvestata

Tuletame meelde, et tulenevalt Harku vallavolikogu 30. juunil 2016 kinnitatud Harku valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumise ning kasutamise eeskirjast lõppes alates 1. septembrist 2018 Harku valla põhjaveemaardlatest võetava kastmisvee mõõtmine ja arvestamine (§ 10 lg 6).

Otsuse aluseks oli eelkõige elutähtsa loodusressursi hoidmise ja kaitsmise ning joogivee säästliku kasutamise eest seismine.

Harku valla elanikud saavad oma joogivee Ordoviitsiumi-Kambriumi (488–443/542–488 mln a) ja Kambriumi-Vendi (542–488/600 mln a) ajastust pärinevatest põhjaveekihtidest. Keskkonnaministeeriumi käskkirjaga on kinnitatud Harku vallas põhjaveevaru joogivee kasutamise otstarbel kuni aastani 2042 järgnevalt: Ordoviitsiumi-Kambriumi veekihi Harku põhjaveemaardlas 1300 m³/ööpäevas; Kambriumi-Vendi veekihi Harku põhjaveemaardlas 7000 m³/ööpäevas.

Põhjaveevarud põhjaveemaardlates on kinnitatud joogivee kasutamise eesmärgil. Varude määramisel ei ole arvestatud vee kasutamist tehnoloogilisel või muul eesmärgil, sh nn kastmisveena.

Hoidkem ja kaitskem meie kallist ning elutähtsat loodusvara!

Lisainfo: www.strantum.ee
(OÜ Strantum)

Kes nägi vandaalitsemist?

6. mail avati Tabasalu Teelahkme lasteaia hoovis uus “nõiamajake” – vahva maja nii väljast kui ka seest. Kahjuks aga oli 9. maiks “nõiamaja” sisemus ära lagastatud.

Kui nägite sel õhtul kedagi lasteaia hoovis, andke sellest lasteaiale teada!

Ühtlasi tuletame meelde, et lasteaedade territoorium on mõeldud lasteaialastele.

(Harku Valla Teataja)

Kuidas teie reageeriksite, kui saaksite telefoni-kõne “Palju õnne, teie äsja sündinud poeg on 15 000. vallaelanik!”?

Värskel ilmakodaniku isa Annes arvas, et tegu on tühjakõnega. Asi oli naljast kaugel – 9. mail oli noor pere vallavanema vastuvõtule palutud.

MARI KUKK

Ema Kristel (33) ja isa Annes Uibo (35) saabusidki, kalleim varandus süles, vallamajja pidulikule vastuvõtule. Värsket elanikku tulid uudistama ja tervitama vallavanem Erik Sandla, abivalvanem Maris Viisileht ning sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja Tiia Spitsõn. Poiss, kes tuli ilmale 26. aprillil, kaalus sündides 3694 grammi ja oli 51 sentimeetrit pikk. Christer Anders ja tema vanemad said tähtsündmuse puhul kingiks graveeringuga “Harku valla 15 000. elanik” tordilabida ja Tabasalu Spordikompleksi 150-eurose kinkekaardi. Et pisikesest ikka tugev ja terve vallaelanik sirguks.

Et kasvaks üks tubli inimene

Kohvilaua taga juttu ajades läks aeg kiirelt, Christer Anders lasi vahepeal silma looja ja ainult korra soovis söögi-pausi. Ema kirjeldas kahenädalast poega kui erakordselt rahulikku ja head last, kuigi hiljuti sai ta esimese D-vitamiini doosi ning seepärast vaevab põnni gaasivalu. Paari esimest ühist last hüütakse pereringis Peebuks, sest kui

Saage tuttavaks, sündis meie kauaoodatud 15 000. vallaelanik!

Kristeli ja Annese võsuke Christer Anders alias Peep on ideaalne beebi – rahulik ja rõõsa. / Foto: Mari Kukk

ta veel ema kõhus oli, kutsuti teda beebiks ja beebisuks ning sealt hüüdnimi tuligi. Kristel tõdes, et rasedus oli vaevatu ja sünnitus pigem kerge. Annes oli samuti sünnitusel abiks ja toeks. Mehel on ka 15-aastane tütar, kes lubas lapsehoidmisel abiks olla.

Täiuslik lapsepõlv

Kristel ja Annes on paar olnud mõni aasta, kuid tunnevad teineteist juba 16 aastat. Isa Annes on elupõline Harku valla elanik, vahepeal elas paar aastat Peetri kandis, nüüd juba aastaid Harku alevikus. Kristel, kes töötas enne lapse sündi

maaeluministeeriumis, tagasi tööpostile ei kiirusta, vaid plaanib lapsega rahulikult kodune olla ja talle pühenduda.

Vallaelust rääkides kiitis ta, nende kandi tänavad lükatakse alati kiiresti lumest puhtaks ja läbipõlenud tänavavalgustusi saab väga ruttu korda. Murekohaks on tema sõnul praegu aga Christerile lasteaikakoha saamine. Vallavanem rahustas, et kindlasti leitakse lahendus ja muretseda ei tasu. Väikeettevõtjast Annes, kes tegeleb transporditeenusega, ütles, et vaatab põnevusega kõikvõimalikke huviringe, kuhu poiss tulevikus panna.

Tasub teada

Rahvastikuregistri andmete järgi on Harku valla elanike arv 1. mai seisuga 15 008. Viimased 5000 elaniku on Harku valda elama asunud 12 aasta jooksul. 2007. aastal ületas elanike arv 10 000 piiri, enne seda oli suurem rahvastikujuuvel – 5000 – 1993. aasta alguses.

Igale poole kohe tahaks! Kristel hoidis meest tagasi ja ütles, et üks kõigepealt peab vaatama, mis huvid lapsel on. “Muidugi mõista,” sõnas Annes ja lisas: “Tahan, et tal oleks õnnelik ja rõõmu täis lapsepõlv.”

Tulevane juht?

Olulisim väärtus, mida lapsele anda, on ema-isa sõnul perekond, ühtehoidmine ja usaldus. Missugune inimene Christerist kasvab ja kelleks ta saada võiks? “Tubli inimene, ma loodan,” ütles Annes. Ja ema naeris: “Tulevane vallavanem!”, mille peale praegune vallavanem rõõmustas, et siis on hästi, järelkasv olemas. Sandla ütles, et küll oleks hea, kui kõik, kes vallas elavad, kuid on sisse kirjutatud mujale, end siiski ühel päeval ka vallaelanikuks registreeriks. Kes teab, millal me siis järgmist juubelit tähistada võiksime?

Kiire interneti võrk jõuab Harku valda

Elektrilevi kodulehelt on võimalik aadressi järgi kontrollida, millal võiks valguskaabli tehnoloogial põhinev avatud kiire interneti võrk kodude ja ettevõtetenä jõuda.

ELEKTRILEVI

Aadressiotsingu abil saab teada, kas konkreetne korter või maja on Elektrilevi 2019. aasta plaanides, kas ühenduse ehitamine on kavandatud järgmise viie aasta sisse või jääb konkreetne aadress esialgsetest viie aasta plaanidest välja. Sel aastal

jõuab projekt ka Harku valda, projekteerimisega on alustatud Türisalu ja Suurupi külates.

“2019. aastal oleme suurt rõhku pannud ka nendele piirkondadele, kus teistel telekomiettevõtetele ei ole huvi võrku ehitada ehk nn valgete aladele,” ütles Elektrilevi taristu liitumiste teenuste juht Oliver Ruus ja lisas, et firma on eesmärgiks seadnud 2019. aastal välja ehitada ligikaudu 5000 ühendust valgetes alades ja veel 5000 ühendust väljaspool valgeid alasid. Viie aasta jooksul soovitakse kiire interneti võrku ühendada ligikaudu 200 000 kodu.

Esimestes piirkondades loodab Elektrilevi võrguga liitumise võimaluse avada juuni-

kuus. “Pakume liitumisvõimalust sel hetkel, kui saame garanteerida, et kuni kuue kuu jooksul ehitame konkreetsele aadressile ühenduse valmis. Peale kodulehel oleva info anname ka kõikidele majapidamistele personaalselt kirja teel teada, kui oleme piirkonnas liitumise võimaluse avanud,” ütles Ruus.

Liitumine Elektrilevi kiire interneti võrguga hakkab maksma 199 eurot. Elektrilevi toob sidevõrgu maja fassaadini, harvemal juhul, kui esinevad tehnilised takistused või majaomanik seinale toomist ei soovi, tuuakse võrk kinnistu piirini. Juhtme majja viimine

võib tähendada täiendavaid kulusid. Teenuse tarbimiseks tuleb kliendil pärast võrgu valmimist valida omale ka teenusepakkuja.

Kui otsing annab tulemuseks, et teie kodu ei ole järgmise viie aasta ehitusplaanides, ei tasu lootust maha mätta. “Plaanid on tehtud peamiselt arvutisimulatsiooni abil, mis on arvestanud võrgu konfiguratsiooni konkreetse piirkonnas ja soovivaalduste arv. Kuid projekteerimise ajal, kui projekteerijad on piirkondi läbi käinud, on tihti selgunud, et meil on tegelikult mõnevõrra rohkem aadresse võimalik võrku ühendada,” täiendas Ruus.

Uurige lisa: www.elektrilevi.ee/kiireinternet

Kallaste tn 12, Tabasalu

HARKU VALLAMAJA ON AVATUD:

E	T	K	N	R
8.00–18.00	8.00–16.00	8.00–16.00	8.00–18.00	8.00–14.30
* 14.00–18.00			* 9.00–12.30	

* Ametnike vastuvõtuajad. Ametnike vastuvõtt toimub eelregistreerimisega telefonil 600 3848 või harku@harku.ee.

Harku Valla Teataja

VÄLJAANDJA

Harku Vallavalitsus
Kallaste tn 12, Tabasalu 76901,
Harju maakond
tel 600 3848, faks 600 3854
www.harku.ee

TOIMETUS

Toimetuse telefon: 5556 5434
Vastutav toimetaja Liina Rüütel,
liina.ruutel@harku.ee
Toimetaja Mari Kukk, mari.kukk@harku.ee
Küljendaja Nigul Treimann

Vallaleht ilmub iga kuu teisel ja neljandal kolmapäeval. Harku Valla Teataja kanne toimub kolme tööpäeva vältel alates vallalehe ilmumispäevast. Kaastööd ja kuulutused palume saata hiljemalt ilmumiseelse nädala esmaspäevaks. Toimetusel on avaldamisel õigus kaastööd lühendada ja redigeerida. Vallalehes avaldamiseks saadetud reklaamidele toimetuse keelekorrektuuri ei teosta. Harku Valla Teatajas ilmunud artiklite/uudiste/kajastuste refereerimine on lubatud vaid toimetuse kirjalikul loal.

REKLAAM JA MÜÜK

5556 5434
vallaleht@harku.ee

Artiklid ja kaastööd:
vallaleht@harku.ee

TRÜKK

AS Printall

Möödunud aasta 1. juunil avatud Tibutare tammik saab mitmekesisema suvise ilme – võtke aega peatuda ja vaadata.

LIIVI MÄEKALLAS

Aednik-maastikuarhitekt

Mitmeaastastest külvatud looduslikest õistaimedest hakkavad varsti õitsema mitmed liigid. Oodata on sinistes toonides harilikku sinilatva, mitmeid kellukesi, vene ussikeelt, mailasi ja lõosilmi. Valgetes toonides lisanduvad värvimadar, raudrohi, põisrohud, harilik köömen, suur näär ja must vägihein (lubatud valgeõieline variant).

Olemasolevate taimede vahel on olnud piisavalt vaba ruumi, et eelmisel aastal uhkeldanud rukkilill ja kaunis kipslill on isekülvinä päänenud tärkama ka sel aastal. Seemneid jagus möödunud aastal ka väikelindude parvedele, kes möödujaid ehmatades niidult välja lendasid. Eelmisel suvel loodusest kogutud sinivalgeõieliste taimede seemnetega

Tibutare tammik on suviseks hooajaks valmis

Möödunud aasta tõi Tibutare tammiku õitesse lepatriinusid, ööliblikaid ja mesilasi. / Foto: Liivi Mäekallas

sai sügisel täiendatud põuast mõjutatud tammiku niiduala.

Väikesed tammepeud näevad head välja. Vaatamata regulaarsele puude kastmisele möödunud hooajal on kogu ala peale siiski mõni istik otsustanud enam mitte edasi kasvada. Seega vahetatakse need lähiajal välja. Nüüd, teisel aastal juurdunud tuleb väikeseid puid kujundada võra kujundusloikuse abil või juhtoksi

painutada sarnaselt puukoolides kasvatatavate istikutega.

Aastatega väljakujunenud niitude hooldus tähendab talveliselt niitmist üks-kaks korda aastas. Rajatud Tibutare tammikus lisandub hooldustöödele tööliste umbrohtude, nagu hariliku tõlkja, puju, kärnoblaka ja valge mesika ning juhuslikult esineva päideroo ja pilliroo eemaldamine väljakaevamise teel. Kõik niidud

ei saagi asuda toitainevaestel kuivadel pinnastel geoloogilise isearasuse tõttu, mis teeks hoolduse muidugi kordades kergemaks. Seepärast leiavad üsna toitainerikkasse pinnasse kergelt tee soovimatud elnimetatud umbrohud.

Huvitav on jälgida rajatud koosluse arenemist ja muutumist. Ka sellega kaasnevate putukaliste hulk on järsku inimsilmale nähtav. Näiteks oli Tibutare tammikus 2018. aastal mesilaste küllus. Varasuvl väljus kookoneist ka arvukalt lepatriinusid ja kesksuvistel õhtupoolikutel kihasid õite kohal ööliblikad. Möödajalutajate reageeringute põhjal võib julgelt väita, et täiendatud kooslustega niidualad mitmekesistavad peale eluslooduse ka meie endi tajusid ja suhet ümbritsevaga. Praegu vältav looduskaitsekuu "Igaühe loodushoid" kutsub samuti igaüht märkama ja tegutsema – võimalust mööda rajama endale elurikkust soosiva tagaia.

Naiskodukaitse kutsub

OHUTUSHOIULAAGRISSE

1. - 2. juunil

Kus: Meriküla spordi- ja õppekeskuses Harjumaal
Kellele: naised, kes ei kuulu Naiskodukaitse
Mida õpime: esmaabist enesekaitse
Mis maksab: TASUTA

Naiskodukaitse kutsub ohutushoiulaagrisse!

Naiskodukaitse korraldab 1.–2. juunil esimest korda Meriküla spordi- ja õppekeskuses tasuta ohutushoiulaagri organisatsiooni mitmekuuluvatele naistele. Laagri töötubades saab teadmisi, nõuandeid ja praktilisi võtteid esmaabist enesekaitse.

ELISA JAKSON

Naiskodukaitse arendusspetsialist

Laagri töötubade teemad on esmaabi, sõdurioskused, enesekaitse, tuleohutus, massiüritustel käitumine, kodused evakatsioonivarud ja looduses hakkama saamine. Nendest

saab iga registreerunu valida kolm, millest osa võtta. Sihtgrupp on naised, kes ei kuulu Naiskodukaitse. Osalejad võivad soovi korral kaasa võtta ka lapse alates 7. eluaastast, laste tegevusi korraldavad kogunud tegevusjuhendajad. Et võimalikult paljud hädaolukorras tegutseda oskaks, oleme välja töötanud ka mobiilirakenduse "Ole valmis!". Naiskodukaitsejatele on kogu selle info jagamiseks välja töötatud ohutushoiukursus, mille teemadega nüüd ka organisatsiooni mitmekuuluvad laagris tutvuda saavad. Näiteks saab teada, millised varud võiksid kodus olla, et iseseisvalt koos perega nädal aega toime tulla. Kus ja kuidas neid varusid hoida? Millised on teie pere hädavajadused? Mida tuleks arvestada enne loodusesse

minekut ja mida kaasa võtta, et olla valmis ootamatuteks olukordadeks?

Turvalisema elu suunas

Esmaabi töötoas võtame ette elustamise teema ja tuletame meelde haavade sidumise. Kuidas aga teadlikult õigesti käituda, kui tuleb massiürituselt, näiteks kontserdipaigast kiiresti lahkuda? Kuidas hoida ühendust, kui kaotate üksteist silmist ja mobiililevi ei ole? Sõdurioskuste töötuba võib pidada ainulaadseks – näiteks saab ise kogeda seda, kuidas käib sõdurikoti pakkimine ning millest ja kuidas püstitada telk, kui telki ei ole. Tuleohutuse töötuba on kui klassika ajal, mil tuleb sagedasti ette näiteks toidukõrbemise pea-

le päästekutseid. Enesekaitse töötuba saab iseloomustada kolme sõnaga: "Välgi, võitle, vilista!" See tähendab, kuidas ära tunda ja vältida võimalikke olukordi ning kohti, kus võid ohvriks sattuda. Kas teadsite, et võite ka ise rünnakuid tahtmatult provotseerida? Räägime sellestki, mida teha siis, kui olete sattunud kurikaelaga silmitsi, ja kuidas talitada pärast konflikti. Lisaks võtame koos läbi praktilised võtted, mis võiks osalejat innustada lisatreeninguid plaanima.

Need on vaid mõned näited, millest laagrisse tulnud naised osa saavad. Kui kokku on tulemas sadakond naist, siis boonusena saab igaüks kindlasti uusi kontakte. Kohtade arv laagris on piiratud.

Lisainfo: www.naiskodukaitse.ee

LÜHIUUDISED

Tee-ehitustööd Tiskres

15. mail alustati Nurmika ja Kesalille tänavate ehitustöödega.

Seoses ehitustöödega tekib piirkonnas ajutisi piiranguid, samuti peab arvestama ehitusmasinate liikumisega kitsal teel. Ehitaja tagab töökorraldusega, et kohalikel elanikel oleks hommikul võimalik sõita tööle ja õhtul tagasi koju.

Esialgsete plaanide kohaselt jõutakse töödega lõpuni hiljemalt 30. juuliks. Töid teostab Warren Teed OÜ.

Vabandame võimalike ebamugavuste pärast! (Harku Valla Teataja)

Vääna-Jõesuu vetelpäästejaamale nimi

Kutsume vallaelanikke osalema nimekonkursil, et leida kauni Vääna-Jõesuu ranna liivaluidetel asuvalle ja uuen-

duskuuri läbivale vetelpäästejaamale väarikas nimi. Ettepanekuid ootame kuni 31. maini e-posti aadressil strantum@strantum.ee märksõnaga "Vetelpäästejaama nimekonkurss".

Lugege artiklit vetelpäästejaama tulevikust: www.harku.ee (OÜ Strantum)

Järvekaldal tee remonttööd

20. mail alustas TREF Nord AS Järvekaldal teel 1,0 km pikkuse teelõigu remonttöödega, mille raames paigaldatakse uus kulumiskiht, uuendatakse liikluskorraldusvahendid ning teekatte märgistus. Tööde tellija on Maanteeamet ja järelevalvet teostab Sweco EST OÜ.

Ehitaja tagab elanike juurdepääsu ehitusalale jäävate kruntide mahasõitudel ja suuremate takistuste korral teavitatakse neist eraldi.

Teetöid maanteel teostatakse "pool-poollega" meetodil, millest tingituna võivad tekkida kuni viie minuti pikkused seisakud. Töid teostatakse ka nädalavahetustel.

Palume mõistvat suhtumist ning vabandame ebamugavuste pärast!

(Juri Kožanov, TREF Nord AS-i projektijuht)

Euroopa Parlamendi valimised

IVE EEEVL

Vallasekretär

Juba loetud päevade pärast, 26. mail on Euroopa Parlamendi valimispäev. Lisainfo: www.valimised.ee.

Meeldetuletus valijatele

- 26. mail, valimispäeval, algab hääletamine valimisjaoskondades kell 9.00 ja lõpeb kell 20.00, samuti saab hääletada kodus;
- kodus hääletamiseks tuleb esitada kirjalik taotlus või esitada valimispäeval taotlus oma valimisjaoskonna telefonil kell 9.00–14.00;
- valimisjaoskonda võtke kaasa isikut tõendav dokument (nt ID-kaart, pass, juhiluba), valijakaarti ei ole vaja kaasa võtta;
- täitke hääletamisedel hääletamiskabiinis;
- kandidaadi registreerimisnumbrit, mille kirjutatakse hääletamisedelile, ei tohi parandada; eksimuse korral küsige komisjonilt uus sedel;
- hääletamisedelil ei tohi hääletamisruumist välja viia;
- kui teie valimisotsust püütakse vara või muu soodustuse lubamise või andmisega mõjutada, teavitage kohe politseid, sest vaid nii aitate kaasa valimiste ausale läbiviimisele.

Harku valla valimisjaoskonnad

Valimisjaoskond nr 1 on elukohajärgne jaoskond Tabasalu aleviku ja Meriküla, Ilmandu ning Rannamõisa küla elanikele. Jaoskond asub Tabasalu Ühisgümnaasiumis (Kooli tn 1, Tabasalu alevik), telefon on 5411 0015.

Valimisjaoskond nr 2 on elukohajärgne jaoskond Harku aleviku ja Harkujärve, Kumna, Kütke, Laabi, Tiskre ning Tutermaa küla elanikele. Jaoskond asub Harkujärve Põhikoolis (J. Venteri tee 2a, Harkujärve küla), telefon on 5411 0016.

Valimisjaoskond nr 3 on elukohajärgne jaoskond Adra, Humala, Liikva, Muraste, Naage, Suurupi, Sõrve, Vaila, Vahi, Viti, Vääna, Vääna-Jõesuu ja Türisalu küla elanikele. Jaoskond asub Mraste Koolis (Lee tee 9, Muraste küla), telefon on 5411 0017.

PERETOETUSED

Toetus tublidele õppuritele

Tuletame meelde, et tulenevalt uuest määrusest "Õpilaste tunnustamise kord" toetab Harku vald õpilasi rahalise preemiaga. Õpilasi, kes on edukalt esinenud vabariiklikel (kuni 100 eurot) ja rahvusvahelistel (kuni 150 eurot) olümpiaadidel ning konkurssidel ja saavutanud seal esimese kuni kuenda koha. Taotlus tuleb esitada hiljemalt 25. maiks.

Samuti tunnustatakse õpilasi, kes on lõpetanud kooli kiitusega: muusika- ja kunstikooli (250 eurot) ning põhikooli 9. klassi (250 eurot). Gümnaasiumi lõpetamisega seoses tunnustab vallavalitsus hõbemedali (400 eurot) ja kuldmedali (500 eurot) pälvijaid. Tunnustamiseks ootab vallavalitsus taotlusi esimesel võimalusel, kuid hiljemalt kahe nädala jooksul pärast lõpetamise tulemuste selgumist.

Lisainfo: www.harku.ee/stipendium
(Harku vallavalitsus)

Huvihariduse ja -tegevuse toetus

Kuni 1. juunini võtab vallavalitsus vastu määruse "Huvihariduse ja huvitegevuse toetuse maksmise kord" järgseid taotlusi. Määruse raames on võimalik taotleda toetust peredel, kus on vähemalt neli kuni 19-aastast last või noort, ning peredel, kus kasvab raske või sügava puudega laps või noor. Toetuse saamise õigus on peredel, kes on rahvastikuregistri järgi registreeritud Harku valla elanikeks.

Rahaline abi on mõeldud huvikoolis õppimise ja huvitegevusega tegelemise toetamiseks. Toetust on võimalik taotleda kaks korda aastas: juunis ja detsembris. Aastane toetus ühe lapse või noore kohta on kuni 150 eurot. Seda finantseeritakse riigieelarvest Harku vallale selleks otstarbeks eraldatud vahenditest.

(Harku vallavalitsus)

Toetused vähekindlustatud suurperedele

Kuni 30. juunini saavad vähekindlustatud lasterikkad pered esitada taotlusi kooli lõpetamise ja paljulapselise pere toetuse saamiseks.

Paljulapselise pere toetust makstakse peredele, kus kasvab kolm ja enam last ning see sõltub pere tulust. Vastavalt "Sotsiaalhoolekandelse abi andmise korras" kehtestatud toimetulekupiirile on Harku vallas toetusele õigus peredel, kelle netosissetulek iga pereliikme kohta jääb alla 350 euro kuus. Paljulapselise pere toetuse suurus on 70 eurot lapse kohta.

Pere tulust sõltuv toetus on ka koolitoetus, mis on mõeldud põhikooli või gümnaasiumi lõpetamiseks. Toetuse suurus on 100 eurot lõpetaja kohta.

Lisainfo: www.harku.ee/toetused, Tiia.Spitson@harku.ee, tel 600 3867

(Kadi Netse, toetuste spetsialist)

KredExi toetus tingimuste parandamiseks

Kuni 10. juunini saavad lasterikkad pered taotleda KredExi kodutoetust ehk riiklikku tagastamatut toetust eluasemetingimuste parandamiseks ja nüüdisajastamiseks. Toetus on mõeldud lasterikkadele peredele, kus kasvab vähemalt kolm kuni 19-aastast (k.a) last ning kelle 2018. aasta keskmine maksustatav tulu ühe leibkonnaliikme kohta on kuni 355 eurot. Juhul, kui peres kasvab raske või sügava puudega laps, saab taotlus lisapunkte. Puude tõendamiseks tuleb taotlusele lisada arstliku ekspertiisi otsus.

Toetussumma on kuni 8000 eurot, varasemalt toetust saanud võivad taotleda kuni 5000 eurot.

Lisainfo: www.kredex.ee
(Harku Valla Teataja)

Ühekordne sünnitoetus

Tuletame meelde, et 2019. aasta sünnitoetuse piirmääraks Harku vallas on 350 €. Toetust antakse taotluse alusel ühele lapse vanematest juhul kui laps on registreeritud valla elanikuks 30 päeva jooksul või mõjuvatel põhjustel 60 päeva jooksul sünnist arvates ja taotleja on olnud valla elanik katkematult vähemalt 12 kalendrikuud enne lapse sündi.

Riigi poolset sünnitoetust makstakse summas 320 eurot, kui seda on taotletud enne lapse kuuekuuseks saamist. Kolmikute või suurema arvu mitmikute sünni korral on sünnitoetuse suurus 1000 eurot iga lapse kohta.

Lisainfo: www.eesti.ee, www.harku.ee/sunni-registreerimine

(Harku Valla Teataja)

Reedel, 3. mail oli Rannamõisa lasteaias pidu – diplomi ja kutsetunnistuse said kolm assistenti.

HARKU VALLA TEATAJA

Aasta tagasi alustasid Rannamõisa lasteaias assistendi ametikohal töötavad Gerli Heinpõld, Lilia Vahenõmm ja Ines Gribulis õpinguid Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis, PRÕM-i (töökohapõhine õpe) programmi raames. Õppe eesmärk oli omandada lapsehoidja kutse. Vajadus õppimiseks oli muutunud õpikäsitus alushariduses.

Harku valla lasteaiad praktiseerivad 1 + 2-süsteemi, mis eeldab lastega iseseisvalt tegelevatelt assistentidelt mitmekesisemaid ja süsteemsemad teadmisi. Siiani ei olnud kutse-õppe tasemel neid võimalik kusagil omandada. Tallinna Tervishoiu Kõrgkool on esimene, mis sellist õpet pakub.

Õppekava sisaldas kuut moodulit: karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused (6 EKAP), lapse kasvukeskkonna toetamine (5 EKAP), lapse

Harku valla esimesed kutsega assistendid

Õnnitleme lõpetajaid! / Foto: erakogu

arengu toetamine (15 EKAP), lapse tervise edendamine (10 EKAP), koostöö lapsevanema või hooldajaga (3 EKAP), erivajadusega lapse hoidmine (12

EKAP). Lisaks õppekäigud, valikained, iseseisvad tööd. Kokku oli õppetööd 280 kontaktundi ehk 60 EKAP mahus. Töökohapõhises õppes jät-

kab praegu veel 18 assistenti või õpetaja abi erinevatest valla lasteadeadest. Lapsehoidja kutseksam on neil 27. septembril. Palju õnne!

Tasuta õigusabi puudega inimestele

Kõik puudega inimesed ei ole ühtviisi võimekad teenuste ja toetuste taotlejad, töösuhetes oma õiguste eest seisjad, perekonnaprobleemide lahendajad, rahaasjade korrastajad ega ka kõigi oma elukondlike murede lahendamiseks pädeva abi otsijad. Juba kolmandat aastat on võimalik puudega inimestel saada tasuta õigusabi.

HILLE RAUD

SA Õigusteenuste Büroo juhataja

Puudega inimeste õiguste eesmärk on olla kättesaadav. Abi andmine on planeeritud toimuma keskmiselt üks kord kuus.

Enim on puudega inimesed nõustamist soovinud perekonnaõiguse küsimustes: 40,3% seoses elatistega, lahtutuse ja

Puudega inimestel on võimalik saada tasuta õigusabi eesti ja vene keeles, samuti on võimalik saada nõustamist viipekeeletoelgi abil.

Foto: Meedium

varajagamisega, samuti õiguse nõustamist hooldusõiguse vallas.

Teise suurema õigusprobleemide ringi moodustab võlaõigus: erinevad lepingukohustuste täitmise probleemid, kohustuse mittemõistmised, võlad. 2018. aastal aktiveerus õigusabi küsimine täitemenetluse asjades, mille põhjuseks olid muudatused täitemenetluse seadustikus. Muu hulgas on uuritud, kas ja

kuidas saab kohtutäitur arestida töövõimetoetust, pensionit.

Mitmekülgne abi

Meie juristid suhtlevad nii eesti kui ka vene keeles, saame kasutada ka viipekeeletoelgi abi. Vajadusel leiame võimaluse nõustada klienti telefoni või Skype'i teel. Juhendame ja selgitame, kuidas juristile vajalikku infot saata, aitame koostada dokumente, selgitame keerulisi juriidilisi tekste, vajadusel

suuname õige instantsi poole, aitame nõuda riigi õigusabi jne – ühesõnaga püüame olla võimalikult paindlikud, aidata kliente probleemi sõnastamisest selle lahendamiseni ja tulla oma teenusega kliendile võimalikult lähedale. Märgakem ja aidakem üheskoos!

Puudega inimestele suunatud tasuta õigusabi koostöös osalevad justiitsministeerium toetajana, Eesti Puuetega Inimeste Koda (EPIK) koostöö koordinaatorina ja SA Õigusteenuste Büroo õigusnõu tagajana.

Tasub teada

SA Õigusteenuste Büroo töövõimekeskusesse kuuluvates õigusküsimustes abi saamiseks broneerige aeg telefonil 5385 0005. Vastuvõtt toimub esmaspäevast neljapäevani kell 9.00–17.00.

Vaadake lisa: www.epikoda.ee/oigusnoustamine ja www.otb.ee

Koolinoored on tublid kreatleedid

HARKU VALLA TEATAJA

Elmise aasta sügisest kuni tänava kevadeni kestnud vabariiklik ettevõtlus- ja majandusvõistlus Creatlon on lõppenud ning tulemused selgunud.

Creatlonile registreerus oktoobris 57 võistkonda. Võiduka lõpuni jõudis neist 16. Tabasalu kooli tiim Nutikad saavutas kolmandal etapil ehk loovülesandes, milleks oli ettevõtlusmuinasjutu koostamine, Creatloni tiimide hulgas 1.–2. koha 34,7 punktiga 40 võimalikust.

Pikalt vältav ja raskeid ülesandeid sisaldav võistlusemäng osutub igal aastal liiga keerukaks ja paljud tiimid loobuvad lõpuni võistlemisest. Lõpuni veavad need, kel tiimitöö ideaalselt toimib. Õpilasi juhendas Krista Savitsch.

Õnnitleme!

Vabariiklik 7. koht, meeskond Nutikad (7.b): Rico Praks, Karoliina Liis Ruuto ja Vivian Kolberg. Vabariiklik 10. koht, meeskond Tapsikad (7.a): Triinu Rior, Kaisa Koger ja Mia Tiare Vahi. Vabariiklik 12. koht, meeskond Muumitrollid (9.b): Kertu Ernits ja Sandra Simone Jüriska.

Üle-eestiline tuleohu indeks on küll langenud, kuid jätkuvalt on tuleohtlik aeg. Tuletame meelde, et lõket tuleb teha läbimõeldult ja talgute korras leitavate lõhkekehadega peab olema ettevaatlik.

JANE GRIDASSOV

Põhja päästkeskuse kommunikatsioonijuht

Kui teete lõket, pidage meeles järgmist:

- veenduge, et lõkkekoht on põlevast materjalist puhastatud, hoonetest piisavalt kaugusel ja tule tegemisega ei kaasne tuleohtu loodusele;
- tehke lõket vaid vaikselt tuulega ja tuleohu vältimiseks jälgige tule tegemisel või grillimisel tuule suunda, et säde- med ei lendaks hoonetele, metsale või muule põlevmaterjalile;
- koduaia lõkkes tohib põletada vaid puhast (immutamata) puitu ning pappi ja paberit;
- tuleohtlikul ajal peab lõke olema metsast vähemalt 20 meetri kaugusel;
- alla ühemeetrise läbimõõduga lõke peab olema vähemalt kaheksa meetri kaugusel mis tahes hoonest või põlevmaterjali hoiukohast (puukuurist vmt);

Päästeamet: Enne mõelge, siis tegutsege!

Tehke tuld vaid selleks ettenähtud kohtades. / Foto: Liina Rüütel

- suurem kui ühemeetrise läbimõõduga lõke peab asuma mis tahes hoonest või kohast, kus ladustatakse põlevmaterjali vähemalt 15 meetri kaugusel;
- lõkke tegemisel hoidke käe- pärast tulekustutusvahend (näiteks ämber veega, tulekustuti vm);
- enne lõkkekohast lahkumist

- veenduge, et lõke oleks täielikult kustunud;
- täpsemat infot tule tegemise ohutusnõuete kohta saate päästeala infotelefonilt 1524.

Leides lõhkekeha, on oluline, et:

- te lõhkekeha ei puutuks, sest

liigutamine võib selle aktiveerida;

- te teavitaks leiust telefonil 112 ja täidaks saadud juhiseid;
- te märgistaks leiukoha, et seda hiljem kergem leida oleks;
- te teavitaks leiust lähedal olevaid inimesi ja paluks neil antud piirkonnast eemale hoida.

Tuleohukaart: www.ilmateenistus.ee/tuleohukaart

Surnud puit on metsa elurikkuse üks põhitegur

Surnud puud Rannamõisa maastikukaitsealal on üliolulised, pakkudes elupaika haruldastele liikidele ja tagades neile omase elupaiga ka pikemas perspektiivis. Seda tuleb loodustuskorralduslikke töid tehes silmas pidada.

Surnud puit on oluline elupaik paljudele haruldastele liikidele. / Foto: Leevi Krumm

LEEVI KRUMM

RMK looduskaitseosakonna looduskaitse spetsialist

Rannamõisa maastikukaitseala, mis moodustati 30. mail 2000, jääb Harjumaal Harku vallas Tabasalu alevikku ning Meriküla ja Rannamõisa külla. Rannamõisa maastikukaitseala kuulub kogu ulatuses Natura 2000 võrgustikku Rannamõisa loodusala. Kaitseala eesmärkideks on seatud Rannamõisa panga ja sellega piirneva ranna ning metsa poollooduslikud kooslused, elustiku mitmekesisus ning

kaitsealuste liikide elupaigad. Maastikukaitseala pindala on 66,4 ha.

Haruldastele ja ohustatud liikidele soodne koht

Rannamõisa maastikukaitseala puistud on suures osas arvatud loodusdirektiivi elupaigatüübiks – vanad laialehised metsad. Selline mets on esmatähtis elupaigatüüp, kuid on loodusliku levikuala piires kadumisohus. Eestis kuuluvad vanade laialehiste metsade alla peamiselt salumetsad, kus valitsevad laialehised puuliigid, näiteks harilik tamm, harilik

saar, harilik vaher, harilik pärn, harilik jalakas ja künnapuu.

Laialehiseid metsi iseloomustab ebaühtlane ja mitmekesine struktuur – puistus esineb tihedamaid metsaalasid ja ka häile ning rohkelt surnuid puid. Teisisõnu – metsas on nii erineva läbimõõdu ja lagunemisastmega lamatüvesid kui ka värskeid tüükaid, püsti seisvaid surnud puid, tormiheideid ja -murdu.

Vanad laialehised metsad pakuvad tänu oma mitmekesisusele elupaiku haruldastele ja ohustatud liikidele. Surnud puit pakub elupaika

seentele ja putukatele, millest viimased on omakorda toiduks lindudele. Väärikad vanad puud pakuvad samuti elupaika või kasvukohta sammaldele, samblikele, putukatele ja lindudele. Salumetsas võib kohata või kuulda valgeselg-kirjurähni, hallrästast, tihaseid, putukatest aga mardikalisi, näiteks tamme-kirisikku, tooneseplast, ning liblikalisi, näiteks suurvõsaöölast, harilik roövöölast ja tamme-täpikvaksikut.

Rannamõisa maastikukaitsealal looduskaitsealal ja külastuskorralduslikke töid-tegemisi tehes peab alati arvestama kaitseala kaitse-eesmärkide ning väärtustega. Võimalusel tuleb matkaradade hooldusel, ohtlike puude eemaldamisel või niidulade taastamisel ja hooldamisel säilitada kõik vanad väärikad puud, põõsad, tüükad, lamatüved ja surnud seisvad puud. Nii on elu- ja toitumispaike alal elavatel putukatel, seentel, sammaldel, samblikel ja lindudel. Liigirikuse jaoks on väga oluline, et kaitsealalt ei eemaldataks ilma mõjuva põhjuseta erinevas olekus ja vanuses surnud puitu.

LÜHIUUDISED

Avame Suurupi-Kasevälja mänguväljaku-spordiplatsi!

Ootame 1. juunil kell 11.00 kõiki Suurupi külla Kasevälja elurajooni, aadressile Kasevälja tee 12, uhiuue Suurupi-Kasevälja mänguväljaku-spordiplatsi avamisele. Kavas on sportlikud mängud ja mõõduvõtted, esinevad kohalikud lapsed ja noored. Pärast mängimist ja sportimist sööme koos ära ka ühe uhke pidutordi.

Projekti rahastas 90% ulatuses Nelja Valla Kogu (Leader-meede 1: kogukondade investeeringute toetamine) ja 10% ulatuses Harku vald.

Kogukonnal oli soov panustada vabatahtliku tööga Suurupi-Kasevälja mänguväljak-spordiplatsi kasutaja sõbralikumaks muutmisel. 4. mail, üleriigilisel talgupäeval valmisid puitpalissaad jalgteed haljasalade läbimiseks, mis tagavad mugava juurdepääsu atraktsioonidele, ja turnimispakud. Projekti on rahastatud kohaliku omaalgatuse programmi vahenditest.

(Kasevälja Küla Selts MTÜ)

Aitäh, talgulised!

Üle Eesti korraldati tänavu kokku 2051 talgut, neist 16 oli registreeritud Harku valda.

Talgupäev "Teeme ära!" läks vaatamata ebatavaliselt külmale ja heitlikule kevadilmale igati korda. Ürituse raames korraldatud talgutest võttis osa vähemalt 44 046 inimest ehk 3,3% eestimaalastest.

Talgupäeva "Teeme ära!" meeskond tänab ja tunnustab kõiki talgujuhte ning talgulis!

("Teeme ära 2019!") korraldustoimkond)

Suurõppus jõudis Harku valda

Kaitseväge ja Kaitseliidu ühisõppus Kevadtorm tõi 6.–10. maini Merikülla ligi 200 võitlejat, hõivatud olid nii hooned kui ka territoorium ning tegevust jagus väljapoole territooriumitki. Õppust Merikülas väisas ka Briti kindral.

Oma varustusega aitas kohalikku Harku Rannikukaitse Üksikkompaniid Tilgu Merepääste Selts.

Täname kõiki "tormilisi" ja tööandjaid, kes on võimaldanud reservväelastel õppusel osaleda! (Harku Rannikukaitse Üksikkompanii)

Meriküla spordi- ja õppekompleksi ümbrus muutus mõneks päevaks piiritsooniks. / Foto: Silva Kiili

Noor aktivist algatas koristusoperatsiooni

TÜG-i õpilane Lisette Maria Lassel on võtnud oma südameasjaks hoida kodukoht puhtana. / Foto: erakogu

Sel päeval, 3. mail, just vahetult enne ülemaailmset talgupäeva "Teeme ära!", aitasid Tabasalu Ühisgümnaasiumi kuuendad klassid eesotsas 6.b klassi õpilase Lisette Maria Lasseliga loodus-õpetuse tunni raames koristada kooliümbrust ja selle läheduses olevat metsarada. Enne õuetundi toimusid õpetlikud tunnid teemadel, kuidas reostamine taimedele ja loomadele kahju teeb.

Lisette Maria algatas ise prügi-koristusaktiooni ja kaasas õpetaja abil ka teised õpilased. Projekt vältas kaks õppetundi

ja vabatahtlikuna käisid abiks oma õpilastega õpetajad Adele Teras, Helle Nigul ning Kaili Rannpalu. Suur tänu ka õpetaja Jana Loomikule, kes lahkelt abi pakkus. Aitäh õpilastele ja õpetajatele positiivse, heatahtliku ja loodusest hooliva suhtumise eest. Kool tänab Harku valda, kellelt saime abivahendid – kindad, prügikotid ja -veo.

Koos ja väikeste tegudega viime maailma prügivabama tuleviku suunas, mida pole häbi järeltulevatele põlvetele pärandada!

(Dulsi Song, bioloogiaõpetaja; Jane Tamm, kommunikatsioonijuht)

Sinu enda või naabri aed väärib kiidusõnu?

Kooli, lasteaia või mõne ettevõtte haljastus paistab silma?

Esita tunnustust väärt aed heakorralduskonkursile

HARKU VALLA KAUNIS KODU 2019!

Väärilised auhinnad!

Konkursile võivad oma eramu, korteriühistu, kooli, lasteaia või ettevõtte aia esitada kõik valla kinnistuomanikud; iga vallakodanik võib konkursile esitada ka naaberaiad või teisi vallas asuvaid kauneid aedu. Anna osalemissoovist teada või esita soovitus kuni 31.07.2019 e-posti aadressile Brigita.Perm@harku.ee, info@harkuvald.ee või telefonil 600 3866. Lisainfo: www.harku.ee/heakord

LASTEKAITSE

Ligi kakskümmend aastat on Harku valla lastekaitse spetsialist Helve Keel näinud iga päev vaeva selle nimel, et laste ja noorte heaolu ning huvid oleks kaitstud.

Lastekaitse spetsialist **Helve Keel:** "Kõige kurvem on, kui vanemad ei soovigi koostööd teha."

MARI KUKK

Sul täitub augustis 20 aastat. Mis tundega sellele ajale vaatad?

See on olnud väga põnev aeg, andnud võimaluse õppida, areneda ja saada tuttavaks toredate inimestega. Olen eluaeg lastega töötanud, enne olin koolipsühholoog. See on olnud eelduseks ja abiks praegusel töö, oskan märgata abivajajaid ja pakkuda lahenduskesket nõustamist. Tegelikult on mu töös ülekaalus positiivne pool, kuigi vahel arvatakse vastupidist.

Murekohtadeks on olnud olukorrad, kus koostame tegevuskava, kuid selle elluviimisel esile tulevate takistuste tõttu soovitud tulemusteni ei jõuta, või ei soovitagi koostööd teha. Vahel võib vanem olukorrad küll aru saada, aga ei mõista, et ta peab iga päev ise panustama ja reaalseid samme astuma, et laps ebatavalisest olukorrad välja tuua. See on vaid üks näide paljudest ette tulevatel probleemidest.

Mis on olnud kõige raskem?

Suur töökoormus. Alles 2011. aastal tuli tööle ka teine lastekaitse spetsialist. Kohtulugude arv oli suur, vanemad esitasid avaldusi kohtusse lastega suhtlemise tagamiseks, ainuhooldusõiguse, elatisnõuete saamiseks jne.

Läksin 2008. aastal ka magistrantuuri õppima. See aeg oli pingeline ja koormus meele, inimesi vähe, juhtumeid aga palju ja erinevaid.

Kui vanemad ei saa pärast

Helve selja taga on maal, mille kinkis talle üks isa. Tänu täheks ja mees peaks, et nende peret aidanud naine tööd alati südamega teeks ja lapsi kuulaks. / Foto: Mari Kukk

lahutust läbi, on kannatajaks laps(ed). Mismoodi lastekaitse aitab?

Kui pere on lahku läinud ja vanematel on laste suhtluskorral, koolide ja muude teemade tõttu lahkkelid teise vanemaga, võetakse meiega ühendust, et saada konsultatsiooni ja võimalusel meie abiga teise vanemaga kokkulepe sõlmida. Meie omakorda soovime vanematele perelepitust, sest laste osas peavad vanemad koostööd tegema vähemalt laste täiskasvanuks saamiseni. Pereterapeut aitab vanematel kokkuleppeid saavutada ja vajadusel on võimalik lapsed ka lepitusprotsessi kaasata.

Kui vanemad on kohtusse

jõudnud, siis ikkagi menetluse käigus suunatakse vanemad enne lõpliku otsuse tegemist lepitusse. Kui vanemad on juba kohtu poole pöördunud, külastame kindlasti mõlema osapoole kodu, vestleme vanemate ja lastega ning kogume muud vajalikku infot. Lapsed armastavad mõlemat vanemat ja soovivad alati, et nad ära lepiksid, pere koos elama hakkaks. Lastele raskeim on see, kui vanemad aastaid kohtus vaidlevad ega suuda täiskasvanutena omavahel suhelda.

Missugune oli lastekaitse roll ja olemus siis, kui sa alustasid, ning missugune on see nüüd?

Alguses oli vallas lapsi vähem, nagu ka haridusasutusi.

Siis sai sageli käia lastega klasis rääkimas ja infot jagamas. Võimalik oli alustada ennetusprojekte koostöös MTÜ-ga Lastekaitse Liit, kümme aastat korraldasime Tabasalu noortekeskusega valla lastele Pivarootsis kuupäevaseid laagreid jne.

Algatud sai projekt, mille tulemusena on Tabasalus nõustamiskabinet. Praeguseks on nõustajate ring suurem ja teenuseid võimalik saada ka Tallinnas. Kui vanem võtab ühendust, kirjeldab lapse olukorda, on võimalik koos otsustada, kes nõustajatest sobib kõige paremini.

Millest on lastekaitse spetsialisti pilgu läbi praegu puudu?

Suurim puudus on logopeedidest ja eripedagoogidest. Kui lapsele on määratud logopeedi teenus, kuid haridusasutuses ei ole logopeedi, siis kahjuks tuleb vanemal teenust saada eraettevõtjalt, kelle teenuse hind võib olla 45–50 eurot korra eest.

Õigekirja- ja lugemisoskus on ju need, mis tagavad koolis toimetuleku. Meil on järjest nooremad lapsed, kes ei taha kooli minna. Kõige tähtsam on õpetaja, kes hoolib, märkab ja teeb vanemaga koostööd.

Lapse juttu kiusamisest peab vanem võtma tõsiselt. Iga juhtum jätab jälje. Positiivne on see, et meie koolid ja lasteaiad on liitunud programmidega, mis annavad lastele oskusi omavahel häid suhteid luua, üksteisega arvestada.

Perevägivald, kriitilises seisus lapsed ... selliste teemadega tegelemine mõjutab hingeliselt.

Kuidas sa sellega toime tule?

Juhtumitele lahenduste leidmisel tuleb esmalt kaardistada pere probleeme ja tugevusi. Koostöös perega on võimalik olukorda muuta, aga pere peab ise seda soovima ja uskuma, et tuleb sellega toime. Püüan mõelda nii, et probleemid on vaja pöörata ressursiks.

Mure on see, et teenused on suhteliselt killustunud, näiteks haridusliku erivajaduse hindamine. Lähida tuleb mitmeid etappe, see võib olla pooleaastane protsess. Ideaalis võiks olla üks koht, kuhu vanem läheb, saab sealt hindamise ja teenuse. Hinge on jäänud noored, kel on kool pooleli, samuti see, et tihti saab laps külge sildi: ta on halb. Seda ei tohi kunagi juhtuda.

Tulen igal hommikul rõõmuga tööle. Maandan ennast pikkadel matkadel käies, elan Keila-Joal, meri on lähedal, koht imekaunis. Mul on pere, kaks toredat last ja kolm lapselast, kes rõõmu pakuvad. Muidugi, kui on keerulised juhtumid, mõtlen töö peale ka vabal ajal. Hea lahenduskäik tulebki õhtul või varahommikul. Ja ega ma üksi ole, meie osakond on toetav ja professionaalne – Liisa Rüütel, Kaja Saat ja Tiia Spitsõn.

Missugused omadused peavad lastega töötaval inimesel olema?

Hea kuulamisoskus, kannatlikkus, empaatiavõime, sõbralikkus. Analüüsivõime. Ei tohi olla eelhoiakut. On juhtunud, et õpetaja, kes peab toime tulema probleemse lapsega, on eelarvamusega. Aga

kui meil õnnestub laps koolikeskkonnast välja tuua, on õpetajal võimalik noort või last teises valguses näha ja sealt edasi lahenduse poole liikuda.

Teinekord mõtlen, et õpetaja, kes ei soovi mõista ega lahendust leida, peaks istuma lastekaitsetöötaja koha peal kuu või kaks, et näha – laps ja vanemad vajavad abi ning see abi saab tulla mõistmise ja koostöö, lapse tunnustamise kaudu. Leian, et kõik, kes lastega töötavad, peavad lapse heaolu ja huvid esikohale seadma ning temast lähtuma. Mõistagi peavad lapsel olema piirid, tal on vaja teada, mis on õige ja mis mitte.

Mis on need levinud väärarusaamad, mida lastekaitsetöötajad päevast päeva kummutama peavad?

On öeldud, et tohoh, kas olen nüüd nii hullus seisus, et lastekaitse peab tulema koju kontrollima. Tegelikult oleme me ju koostööpartnerid. Kui lasteaed või kool annab märku, et vaja on abi, siis vahel jääb vanemale mulje, et oleme kontrolliv organ ja karistame. Nii ei ole. Meie huvi on, et lapse õigused oleks tagatud ja soovime, et lapsed tunneksid ennast hästi.

Mida sa soovid praegu, lastekaitsepäeva eel?

Et kõikidel lastel ja noortel oleks hea elada. Et kõik nad oleks väärtustatud, neil oleks oma kodu, vanemad, pere, sõbrad. Et suhted oleks toetavad ja lugupidavad. Et meie vallas oleks igal lapsel võimalik käia koolis ja lasteaias, kus ta end hästi tunneb.

Mis on **lastekaitse** ja miks seda vaja on?

Lastekaitse hõlmab erinevaid last puudutavaid tegevusi, mis toetavad tema heaolu ja õigusi ning kus seatakse alati esikohale lapse parim huvi.

**LIISA RÜÜTEL
KAJA SAAT
HELVE KEEL**

Harku valla lastekaitse spetsialistid

Lastekaitse spetsialistide töö eesmärk on tagada lapse heaolu ja abi kõige sobival viisil. Oma töös püüavad spetsialistid toetada peresid, et vanemad lapse kasvatamisel toime tuleksid ning oskaksid lapse vajadusi märgata ja teda õigesti toetada.

Märkimisväärne osa lastekaitse spetsialistide tööst on nõustamine ja erinevate last puudutavate võrgustike ning tegevuste koordineerimine. Oluline on pidev koostöö

Teata hädasolevast lapsest! / Foto: Fotolia

pere, kõigi valla lasteasutuste õpetajate, sotsiaalpedagoogide ja psühholoogidega ning samuti perearstide, politsei, psühholoogide, psühhiaatrite, pereterapeutide, Rajaleidja keskuse spetsialistidega jne.

Lastekaitse spetsialistid tegelevad väga paljude last puudutavate murede ja probleemide (tervislikust seisundist tulenev abivajadus, käitumisprobleemid, lasteaias või koolis esile kerkinud probleemid,

alaealised õigusrikkujad jne) lahendamiseks. Meie esmaseks tegevuseks on lapse abivajaduse väljaselgitamine. Selleks kaasame erinevaid koostöövõrgustiku liikmeid, vajadusel külastame kodu. Olulisel kohal lastekaitsetöös on ka ennetustegevus.

Eesmärgiks rahu-meelsed kokkulepped

Aina sagedamini tuleb tegeleda lahku läinud vanemate lepitamisega. Tihti jäävad täiskasvanute konfliktikeerises lapse vajadused tähelepanuta. Samuti ei märka vanemad, et lahkuminek ja vanemate omavaheline suhtlus mõjub raskelt ka lapsele. Meie püüame vanematele näidata olukorda lapse vaatevinklist ja pakkuda tuge parima lahenduse leidmiseks.

Tihti suuname pered perelepitusse, mille eesmärk on neutraalse spetsialisti kaasabil saavutada kokkulepped last puudutavates küsimustes (elukoht, koolivalik, suhtle-

miskord jne). Kahjuks jõuavad purunenud perede lood sageli kohtusse, kuhu kaasatakse kohalik omavalitsus, keda laste küsimuste korral esindab lastekaitse spetsialist. Kohtulugude puhul on lastekaitse spetsialistil oluline hinnata lapse heaolu kõigis aspektides – kas lapse füüsilised, terviselikud, psühholoogilised, emotsionaalsed, sotsiaalsed, kognitiivsed, hariduslikud ja majanduslikud vajadused on rahuldatud.

Varajane märkamine on üks olulisemaid võtmesõnu ja suuremaid probleeme saab ennetada, kui õigel ajal märgata väikesed muutused lapse käitumises ja hoiakutes. Kõik lapses kokkupuutuvad inimesed saavad aidata.

Tähtis on hoolida ja märgata ning anda tähelepanekutest ja kahtlustest teada. Lastekaitse spetsialist on kuulaja rollis ja asjakohase abi leidja. Meie poole võib alati pöörduda, püüame perega koos leida lahendused.

TULE KOGU PEREGA LASTEKAITSEPÄEVALE

02.06.2019 | kell 11-14
Vääna-Jõesuu kooli juures

11.00 AVAMINE
13.00 ESINEB FA STUUDIO
13.30 SÕBRALIK LAPS 2019 TUNNUSTAMINE - MART VALNER
"MÄRKA JA AITA" LAPSEVANEMATE TUNNUSTAMINE

KOHAL ON TABASALU KÄSITÖÖKAMBER JA TEEME TEISTMOODI KÄSITÖÖSALONG, TOIMUVAD ERINEVAD MEISTERDAMISE TÖÖTOAD

SOOVI KORRAL SAAB LUSTIDA KARUSSSELLIL JA SÕITA PONIDEGA; SLÄCKLINEL ETTEASTED, VILEPILLID, JOHN DEERE MURUTRAKTORITE PROOVISÕIT MTÜ VÄÄNA VABATAHTLIK TULETÖRJE ÜHING

PANNKOOgid, KOHVIK, LOTERII-ALLEGRII NÄOMAALINGUD

LISAINFO: WWW.HARKULAPS.EE

TOETAVAD: TABASALU KÄSITÖÖKAMBER
AIRA ERMEL KRISTINA NURMETALU

HARKU VALLA Lastekaitse Liit

Kes pakub kodu sünniperest ilma jäänud lapsele, astub suuremeelse sammu ja aitab kaasa maailma paremaks muutmisele, ütleb sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakonna peaspetsialist Aasa Rohtla.

MARI KUKK

Mida hoolduspere endast õigupoolest kujutab?

Asendushooldus tähendab lapse eest hoolitsemist väljaspool sünniperekonda: lapsendamine, eestkost- ja asendushooldusteenus. Viimast osutatakse asendus- ja perekodus ning hoolduspäikeses. Kuna lapse jaoks on kõige loomulikum kasvukeskkond pere, eelistatakse hooldusperekonda nende laste elu korraldamisel, kes mingil põhjusel ei saa sirguda oma sünnipäikeses.

Hoolduspäikeses hoolitsetakse lapse eest hoolduspäikeses lepingu alusel, mis on sõlmitud kohaliku omavalitsuse ja hoolduspäikeses vahel. Lapse eestkostjaks jääb kohalik omavalitsus ja hoolduspäikeses vanem saab iga-külgsse toe.

Lapse elu olulisi otsuseid, nt lasteaia ja kooli valikud, tuleb arutada ja kooskõlastada lastekaitsetöötajaga.

Millele peaksin enne, kui teen avalduse hoolduspäikeseks hakkamiseks, mõtlema?

Tuleb olla valmis pühendumisele. Väiksema lapsega saab jääda lapsehoolduspäikeses, ent ka suurem laps vajab kohanimisega, tähelepanu ja tuge. Võimalike lahkelide vältimiseks on oluline, et mõte saada hoolduspäikeseks oleks mõlema vanema soov.

Lapsed, kellele hoolduspäikeset otsitakse, on kogenud ka muresid, nt kaotus, hoolitusse jäämine, vägivald, vanemate sõltuvused. Ebaturvalises keskkonnas kasvamine on andnud lapsele kaasa n-ö pagasi, millega ta uude perre tuleb.

Vajadusel peab vanem käima lapsega psühholoogi, logopeedi, füsioterapeudi juures. Samuti tuleb mõelda, kuidas mõjub lapse perre tulek bioloogilistele lastele.

Pere jaoks on olulisim avatud meel, valmidus toetada last ning küsida ja võtta vastu abi.

Millised on tingimused hoolduspäikeseks saamiseks?

Hoolduspäikeses vanemaks sobib täisealine, vähemalt keskharidusega ja teovõimeline isik, kes elab Eestis. On oluline, et tal oleks lapse kasvatamiseks huvi, isikuomadused ja see, et temalt ei oleks ära võetud hooldusõigust, teda poleks piiratud ega kõrvaldatud eestkostja kohustuste täitmiselt. Isik peab vastama lastekaitseasutuse sätestatud nõuetele, tal ei tohi olla alkoholi- ega narkootiliste ainete sõltuvust. Lisaks peab esitama nakkushaiguste kontrolli läbimise kohta tõendi ja tegema seda perioodiliselt ka edaspidi. Samuti tuleb läbida koolitus ja tagada lapse vajadustest lähtuv kasvukeskkond.

Ka üksikust inimesest võib saada hoolduspäikeset, kuid oluli-

Mõne jaoks mõistematu, samas loomulik

Hoolduspäikeses last ja hoolduspäikeses vanemat toetatakse rahaliselt ning pakutakse psühholoogilist toetust ja mentorlust, kinnitab Rohtla. / Foto: Üllar Meristo

ne on mõelda lähivõrgustiku peale – kuidas nad suhtuvad ja kas nad on valmis toetama.

Kuidas saada hoolduspäikeseks?

Tuleks pöörduda sotsiaalkindlustusameti (edaspidi amet – toim.) lastekaitse osakonna piirkondliku üksuse poole. Seejärel peaks tulema nõustamisele, mille käigus selgitatakse hoolduspäikeseks saamise võimalusi ja tingimusi. Pärast seda tuleb esitada kirjalik soovialdus ja motivatsioonikiri ning sellega alustatakse hoolduspäikeseks saamiseks pere hindamise ja ettevalmistamise protsessi.

Järgneb kodukülastus, mille käigus amet tutvub elamistingimustega, vestleb pereliikmetega ja viib läbi uuringu, et hinnata valmisolekut ja võimalusi kasvatada teises peres sündinud last. Vestluse käigus analüüsitakse pere emotsionaalseid, materiaalseid ja füüsilisi ressursse, peresuhteid, vanemate lapsepõlvkogemusi ja ootusi lapse suhtes. Lisaks selgitatakse välja, milles pere vajab teadmisi või nõustamist.

Pärast külastust suunatakse tulevane hoolduspäikeset PRIDE koolitusele.

“

Harku vallas on praegu üks hinnatud hoolduspäikeset.

”

Mis on PRIDE koolitus?

Üheksast õppusest koosnev koolitus põhineb seisukohal, et perel peavad olema teatud tugevused, teadmised ja oskused, et olla võimalikult head lapsevanemad teises peres sündinud lapsele. Räägitakse mitmetel teemadel, nt vanema roll ja vastutus, kiindumusuhete olulisus ja kujunemine, kaotus, arengu mahajäämus

põhjused ja abistamine.

See annab võimaluse mõelda arutluste, harjutuste ja rollimängude käigus põhjalikult soovile ning valmisolekule.

Kuidas edasi?

Kogu protsess kestab mõne kuu ja eduka protsessi järel kantakse pere registrisse, mille abil on omavalitsustel võimalus leida hoolduspäikeset. Näiteks Harku vallas on praegu üks hinnatud hoolduspäikeset.

Mis saab bioloogilistest vanematest?

Juhul, kui vanemad, õed-vennad ei kahjusta lapse heaolu, jäävad nad suhtlema. Kohutusi korraldab lastekaitsetöötaja, ent kindlasti mõjutavad kokkusaamised peres valitsevat õhkkonda.

Millist toetust hoolduspäikeses saab?

Hoolduspäikeses on võimalik saada MTÜ Oma Pere teenuseid Euroopa sotsiaalfondi projekti “Asendushoolduse kvaliteedi tõstmine” raames. Kui pere vajab lapse vajadustest lähtudes tuge, saab ka individuaalset psühholoogilist nõustamist. Lisaks on grupp-nõustamised ja toetusgrupid. Soovi korral saab ka mentori.

Kulusid kaetakse ühe lapse kohta kuus vähemalt 240 euro ulatuses. Hoolduspäikeses vanem, kes hooldab ühte last, on toetus kuus mitte väiksem kui üks neljandik kehtestatud töötasu alammäärast. 2019. aastal on miinimumpalk 540 eurot, seega 135 eurot. Kohalikul omavalitsusel on õigus toetada oma piirkonna hoolduspäikesesid suuremas ulatuses – 375 euroga kuus – ning tihti seda tehaksegi.

Millised on ohukohad?

Varem, kui hoolduspäikeses ettevalmistamise protsess ei olnud nii põhjalik, tuli ette olukordi, mil pere asus kasvatama pisikest last, ent lapse kooliealiseks saades selgus, et ei olda valmis õpiraskusteks ega käitumisprobleemideks. Samad mured võivad tekkida bioloogilise lapsega, aga siis

püüab pere ju nendega toime tulla ...

Vahel lõpetatakse lapsega kohtumised varasemas etapis, suhte loomisel. Mõnda hirmutab info tema vanemate kohta, näiteks teave, et lapse ema on psüühikahäirega. Võimalik hoolduspäikeses kohtub küll lapsega, kuid võib hirmus otsustada kohtumised lõpetada.

Mõnda mõjutavad protsessi lõpetama lähedased. Näiteks laps on külas olnud ja hoolduspäikeses sugulased on leidnud, et ta on liiga aktiivne.

Mis saab siis, kui avastan, et see mulle ei sobigi?

Usume, et praeguse süsteemi puhul on võimalused viidud miinimumuni. Kui nii juhtub, siis loomulikult saavad kõik haiget, kuid kedagi ei jäeta ükski.

Kas saate tuua näite, mil lapse elu on tänu uuele perle terviklikult muutunud?

13-aastane laps oli vanemate alkoholiprobleemi tõttu korduvalt viibinud turvakodus. Kui ema suri, isa aga ei suutnud alkoholismi tõttu last kasvatada, oli kindel soov leida talle pere, ent nii suure lapse puhul oli see keeruline. Lõpuks selline pere siiski leidis.

“

See samm, hoolduspäikeses saamine, on suuremeelne.

”

Neil tekkis hea side, laps hakkas elama uues kodus. Lapsel oli raskusi unega ja talle kangastus öistes unenägudes ema surm; mure söömisega, sest ta polnud harjunud sama sooja toitu ja ostis pigem taskuraha eest kiirnuudlite paki, et salaja süüa ... Lisaks mahajäämus õppeainetes, kuid pere õppis üheskoos, võeti koduõpetaja.

Ajaga harjumused muutusid ja peagi avastas pereema, et tüdruk on andekas kunstis, ja laps hakkas käima kunstiringis. Laps sai endale suure suguvõsa ja paremad elutingimused.

Lõpetuseks: mida hoolduspäikeses hakkamise annab?

See samm, hoolduspäikeses saamine, on suuremeelne. Mõne jaoks mõistematu, kuid samas nii loomulik. Mõni ei saa bioloogilisi järglasi, teisel on lapsed suured ja tahetakse pakkuda kodu vanemliku hoolena lapsele. Ükski põhjalikult kaalutud mõte pole vale.

Ükskõik mis on olnud ajendiks hoolduspäikeses saamiseks, ühes võib kindel olla: soov saada hoolduspäikeses ja pakkuda kodu sünnipäikeses ilma jäänud lapsele on aidanud kaasa sellele, et maailm oleks veidi parem paik meie kõigi jaoks.

LÜHIUUDISED

Teeme lapsele pai

Eeskujuliikumine “Valge õhupall” kutsub kõiki emasid ja isasid üles katkestama laupäeval, 1. juunil kell 11.11 üheks minutiks kõik muud tegevused, et teha oma lapsele pai.

“Pai tehakse näitame me hoolivust ja loome turvatunde, mida vajavad nii väikesed kui ka suured. Üks pai võib tähendada rohkem kui tuhat sõna,” ütleb eeskujuliikumise “Valge õhupall” eestvedaja Tarmo Vahemets.

Pai erilise tuleb esile vaid siis, kui seda teeb lapsele väga lähedane inimene, näiteks lapse- või vanavanem. Kui laps on 1. juunil kell 11.11 teie kõrval, on see õige hetk näidata oma hoolivust, last tunnustada ja innustada. Kui lähedastel pole võimalik 1. juunil kell 11.11 lapse kõrval olla, saab pai teha mõttes või soovi korral sotsiaalmeedias (Facebook, Instagram), lisades postitustele teemaviiteid #lapselepai või #teemepai ja #valgeõhupall.

Samamoodi võib sotsiaalmeedias jagada ühiseid emotsionaalseid hetki oma lähedastega. Võimalusel võiks üritustel ja eri paikades tehtud fotodel-videoklipidel kasutada valgeid õhupalle.

Aktsiooniga liitujate nimekiri täieneb iga päevaga. Pai tehakse nii laupäeval toimuvatel lastekaitsepäeva üritustel kui ka mõni päev varem või hiljem aset leidvatel toetusaktioonidel. Praeguseks on teada, et pai tehakse Tallinnas võimlemispeo peaproovil, Põlva lastekaitsepäeva rongkäigus ja Rakvere Maaelu festivalil, üleskutsed kõlavad Selveri kaupluste siseradios. Ettevõtmisega on lubanud liituda mitmed lasteaiad.

(Teet Roosaar)

Lisainfo: www.valgeohupall.ee ja www.facebook.com/valgeohupall

Liikluses ei ole võitjaid

Murastes oli hiljuti juhtum, kus noored Muraste Konsumi bussipeatuse juures tõukerattastega Tallinna-Klooga maanteel sõidukite eest läbi sõitsid, tekitades sellega autojuhtidele ärevaid momente.

Liiklus ei ole koht mängimiseks. / Foto: Pexels

Antud tegevus võib lõppeda väga traagiliste tagajärgedega, sest autojuht ei oska kedagi suvalisest kohast üle tee minnes oodata, eriti kui tehakse “napikaid”.

Antud paigas on olemas ülekäigu koht, mida teeületuseks kasutada. Seal oskavad sõidukijuhid teid ka märgata.

Samuti tuleb meelde, et jalg- ja tõukerattaga on turvalisem teed ületada siiski seda käekõrval lükates.

Panen lastevanematele südamele: palun rääkige oma lastega antud ohtudest ja selgitage, mis tagajärjed sellistel mängudel on. Üldise käitumiskultuuri osa on ka liikluskultuur, -keskkonna eripära ja ühiskonna väärtushinnangutel põhinev tahe ning harjumus liikluses kehtivaid norme järgida ja kaasliiklejatega arvestavalt käituda.

Maantee ei ole koht, kus veeta vaba aega ja otsida adrenaliini saamiseks “teravaid elamusi”. Hooligem üksteisest!

(Rene Uustalu, piirkonnapolitseinik; Kirska Kask, noorsoopolitseinik)

Lisainfo hoolduspäikeses hakkamise kohta: www.sotsiaalkindlustusamet.ee

Sel suvel astume sammukese välja oma koduuksest ja näitame, miks on just kodukant kõige parem paik, kus elada, ehk 14.-21. juulini toimub esimene Harku valla avatud külade nädal. Nädalat rahastatakse osaliselt valla eelarvest.

Valla ühest piirist teiseni

Meie külade nädala üks eesmärke on tutvuda ja tutvustada meie valla külade eripärasid.

AVO ÜPRUS

Harkujärve kiriku vaimulik

Harkujärve – 17. juulil

Harkujärve küla oluliseks keskmeks on Harkujärve kirik, mille renoveerimise ja koguduse asutamise alusepanija on Kiriku Taastamise Selts. Kirik on lahti iga päev, toimuvad tantsu- ja draamastudio proovid ning etendused, korraldatakse loomingulisi õhtuid ja luuleruumi tegevust. Endises õpetaja korteris on leidnud endale koha raske ja sügava puudega laste hoid. Lisaks korraldab selts peredele suunatud muusikarohket ja alkoholivaba jaanituld küla väikesel lauluväljakul.

Veelgi enam, seltsi eesmärkide hulgas on olulisel kohal ka Aino Järvesoo mälestuse hoidmine – nimelt on Harkujärve kirik ehitatud tema säästudest. Aino soovis, et kirik oleks laste ja perede jaoks sõbralik ning turvaline paik. Selts on paigaldanud kirikuaeda Aino Järvesoo mälestuspingi ja kavatseb 2020. aastal avada ka bareljeefi.

Kui soovite panustada püsiekspositsiooni, siis toetage: MTÜ Harkujärve Kiriku Taastamise Selts, konto 10220110326017, lisage märgusõna "Taastame kiriku".

Harkujärve külapäeva raames saab lähemalt tutvuda nii seltsi tegevuse kui ka Aino Järvesoo elutööga. "Ilu päeva" raames mälestame Ainot tema maalide näitusega suures saalis ja pakume mitmesuguseid iluteenuseid, avatud on ka kohvik. Info ja registreerimine telefonil 5303 7672 (Fea Üprus).

HEINART PUHKIM

Glid

Vääna-Jõesuu – 21. juulil

Vääna-Jõesuu nime esimene pool "Vääna" tuleb 1306. aastal Padise kloostri munkade poolt rajatud tornlinnusest ja kloostrimõisast. "Feien" tähendab saksa keeles kaitsma, kindlustama. Sellest edasi tuli mõis nimega Faehna või Fähna kuni maakeeles suupärase kohanimeni Vääna.

Vääna-Jõesuu kui suvituspaik hakkas arenema 1930-ndatel, kui rannapiirkonnas mõõdeti välja kolmkümmend suvilakrunti ja pandi need enampakkumisega müüki. Mitmed kultuuritegelased, näiteks Marie Under ja tema abikaasa Artur Adson, rajasid külasse suvemajad ja kiitsid ilusat pikka mereranda, taamtalt paistvat võimsat Türisalu panka, männimetsa vaikust ja linnulaulu rohkest. Vääna-Jõesuus veedetud aega hindasid nad kõige õnnelikumaks oma elus.

Eduard Taska eestvõtmisel loodi ja registreeriti toonases Vääna vallavalitsuses Vääna-Jõesuu Heakorra ja Kaunistamise Ühing, mida võib pidada praeguse Vääna-Jõesuu külaseltsi eelkäijaks. Külaseltsi praegune tegevus on suunatud noorte huvitegevuse võimaluste laiendamisele. 2013. aastal avati Vääna-Jõesuu kool ning kuna noorte ja püsielanike arv kasvab, on päevakorda kerkinud ka lasteaia ehitamine.

Külapäeval toimub meresjooks ja meeleolu loob ansambel Naised Köögis. Tulge õnneliku küla loost osa saama!

Tabasalu Ühisgümnaasiumi aulas toimus 9. mail traditsiooniline emadepäeva kontsert valla eakatele.

MARI KUKK

Kõik valla eakad olid palutud kooli aulasse meeleolukale emadepäeva kontserdile. Neid tervitas volikogu esimees Kalle Palling, Harku vallavanem Erik Sandla ning valla sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja Tiia Spitsõn.

Sandla tänas ja kiitis kõiki kohaletulnuid ning kutsus ühiselt meenutama oma emasid ja vanaemasid, kellelt olemas saanud eluteele kaasa kõige olulisemaid õpetussõnu. "Olen alati imetlenud emade kohuse- ja vastutustunnet, teie suurt pühendumust, tingimusteta armastust ning hoolivust. Kõige ehedamal kujul saame seda just teilt õppida, head emad. Aitäh, et olete hoidnud ja andnud perekondlikke traditsioone ja isamaalisi väärtusi läbi aastakümnete. Suur aitäh, armsad emad, ja ilusat saabuvat emadepäeva!" ütles vallavanem.

Sõnavõtule järgnes kontsert, kus esinesid viiuliansambel Völukeeled ja Tabasalu muusikakooli õpilased ning Tabasalu kammerkoor. Kontsert oli meenukas ja meeleolukas, kõlasid klassikalised palad ja moodsamad helid, ning publiku soovil esitati ka lisalugu "Saaremaa valss", millele kaasa lauldi. Õhtule panid punkti suupisted, kook ja kohv.

Tabasalu muusikakooli õpilased võlusid pillidest välja kauneid melodiasid.

Emadepäeva tähistati kontserdi ja tänusõnadega

Täname kõiki kohaletulnuid! / Fotod: Mari Kukk

Küsisime külastelt, millist tarkust on emad neile eluteele kaasa andnud

Elve Vahar: "Mu ema oli väga abivalmis ja ütles alati: Elve, kui sa näed kedagi, kel on abi vaja, ja sul on võimalus aidata, siis tee seda. Aus peab olema ja kui võtad kelleltki raha, tuleb see kindlasti ära maksta. Võlg on võõra oma. Usun, et olen olnud aus ja usaldusväärne. Ka mu tütest on abivalmis inimene sirgunud. Mu ema hoidis ja hellitas mind väga ega sundinud mind millekski."

Linda Valgemäe: "Minu ema oli Saaremaa juurtega. Ta õpetas mulle ausust ja südameheadust, need on elus olulised väärtused. Ta oli erakordselt osav käsitöömeister ja õpetas mulle Haapsalu salli kuduma. Ja mitte niivõrd ei õpetanud ema mind igasugu asju tegema, vaid oma eeskujuga innustas ja haris mind."

Aleksandra Kübarsepp: "Mäletan, et kuigi oli vaene aeg, oli ema aktiivne isetegevuslane, lõi mitmes ringis kaasa ja juhendas tantsuringi. Ema ütles: laps, kõike ei saa siin elus raha eest teha. Olen samuti võtnud sihiks, et kui on vaja aidata, siis aitan, ilma et saama peal väljas oleksin. Ema õpetas puhtuse hoidmist ja söögitegu. Seepärast olime alati köögis ninapidi juures. Ta pidas ka välimust oluliseks, pani veel 90-aastaseltki rulle pähe ja nägi hea välja."

Ülle Metspalu: "Kõige parem tarkus, mida ema on edasi andnud, on söögitegemine. Meil on traditsioon – kana-klimebisupi edasiandmine põlvest põlve. Ja käsitöö! Minu "firmanumber" on sokid. Kui on jalg soe, on ka keha soe. Mis oluline: ära tee kunagi teisele seda, mida sa ei taha, et sulle tehtaks. Olen seda püüdnud järgida. Ta ütles, et pigem ole vaene, aga alati aus. Ausus võidab. Mul on kolm tütart, olen ka neile püüdnud ema tarkusi edasi anda."

Rahvakalendrist: Lugunädalad ja suvised tähtpäevad

Tänapäeval on lihtne – vaatame kalendrist, millal mõni tähtpäev tulemas on. Vanal ajal peeti arvestust aga lugunädalaid lugedes, loendati nädalaid tähtpäevade vahel.

ANTS ALEV

Vallalehe kolumnist

Mihklist kuus marti, mar-dist kaks katri, kadrast neli jõulu, jõulust kuus küünlapäeva, küünlast seitse maarjapäeva, maarjast neli jüripäeva, jürist üheksa jaanipäeva, jaanist neli jaagupisse, jaagupist kaks lauritsapäeva, lauritsast kaks pärtlipäeva, pärtlist viis mihkkipäeva.

Vaade Tabasalu pangalt Kakumäe suunas kell viis ühel augustihommikul. / Foto: Ants Alev

Lugunädalaid loeti kas jõulust jõuluni või mihkkipäevast järgmise mihklini. Selline ajaarvestus aitas talurahval põllutöödega õigel ajal hakkama saada. Muidugi on tähtpäevi rohkem, kui loetlust leitavad 11, ja sellest puuduvad ka liikuvad pühad. Need sõltuvad kevadisest pöörilpäevast ja arvutatakse nii: esi-

mene täiskuu pühapäev pärast kevadist pöörilpäeva on lihavõtte, lihavõtetest seitse nädalat tagasi lugedes saame vastlapäeva (alati teisipäev) ja seitsmes pühapäev pärast lihavõtteid on suvised.

Kuid veel. Kohe pärast jaanipäeva on tulekul kaks sarnase nimega ja just oma nime tõttu kalendris kindla koha

säilitanud tähtpäeva: seitsmemagajapäev 27. juunil ja seitsmenvennapäev 10. juulil. Rahvakalendris on need lootusetult segunenud, eriti pärast kalendrireformi, kui tähtpäevade vahele jäi reformist tingitult vaid 13 päeva.

Mõlemad on tuntud just ilmaennustuse seisukohalt: kui sel päeval sajab, sajab seitse nädalat järjest. Et ennustus liiga ränk ei tunduks, on seda hiljem täiendatud leevendava mõõndusega hetkelisest päikesepaistest, mille jookkul ratsanik hobuse selga jõuab hüpata. Selge see, et seitse nädalat vihma rikub nii heinaku kui ka viljasaagi ja nõnda on ka juhtunud. Eelmisest suvest aga mäletame, et pahandust võib teha ka vihma puudumine.

Head ajaarvamist ja vähese, ent vajaliku vihmaga sooja suve meile kõigile!

Eksami, kohtingu või avaliku esinemisega seotud närvilist tunnet on ilmselt kogenud igaüks. Vahel kasvab aga ärevus ebamõistlikult suureks, põhjustab probleeme ja tahab võtta kontrolli kogu elu üle.

PIRET ROSPU

Tabasalu perearstikeskuse perearst

Kui ärevus pitsitab

Ärevuse leevendamiseks kasutage lõdvestusharjutusi. / Foto: Pexels

Kokkuleppeline piir normaalse ärevuse ja muretsemise ning ärevushäire vahel jookseb sealt, kus ärevus hakkab häirima igapäevaseid tegevusi ning põhjustab kannatusi kas inimesele endale või lähikondsetele.

Ärevuse eri näod

Ärevushäired võivad avalduda paljudel eri viisidel. Foobia on kartus ühe kindla objekti või olukorra suhtes, mis tegelikult ei ole ohtlik. Ärevust ei väheneda ka teadmine, et teised ei pea seda ohtlikuks ega hirmutavaks.

Agorafoobia on üks sagedasemaid foobiaid. See on kartus avatud ruumi ja sellega seotud asjaolude ees, näiteks kartus viibida rahvamassis või olukorras, kust on raske kiiresti välja pääseda. Agorafoobia igapäevasteks avaldusteks on hirm kaubanduskeskuste või rahvaurituste ees, kus käimist välditakse.

Sotsiaalärevus või -foobia vallandub sotsiaalsetes situatsioonides – hirmu võib tekitada seltskonnas tähelepanu keskpunkti sattumine, avalikud esinemised või suhtlemine vastassoost inimestega. Esiplaanil võivad olla ärevuse kehalised sümptomid: punastamine, kätevärin, iiveldus või sagedane urineerimisvajadus.

Generaliseerunud ehk üldistunud ärevushäire peamiseks jooneks on püsiv üldine ärevus, mis ei ole seotud kindlate olukordadega. Võivad esineda kindlapiirilised hirmud, näiteks kartus, et inimene ise või tema lähedased võivad haigestuda või et juhtub mingi õnnetus, kuid vahel saadab inimest lihtsalt pidev ebamäärane halb eelaimus ja kartlikkus nagu ühtlane hall pilv.

Sagedasemateks kaebusteks on püsiv närvilisus, värisemine, lihaspinge, higistamine, peapööritus, südamekloppimine, nõrkus ning ebamugavus kõhus. Häire kulg on varieeruv, sageli lainetav ja krooniline, pikaajaline väsimus viib nõrkuse ja jõuetuse kujunemiseni.

Paanikahäire põhiliseks isemärgiks on korduvad rasked ootamatud ärevus- ehk paanikahood, mis on tavaliselt ootamatud ja ennustamatud.

Tavalised on ootamatu algusega südamekloppimine, valu rindkeres, lämbumistunne, nõrkus- ja ebarealsustunne. Peaaegu alati esinevad surmahirm, hirm kaotada enesekontroll või hulluks minna.

Hood kestavad tavaliselt minutilise, vahel kauem. Paanikahoogudele lisandub sageli püsiv hirm paanikahoogude kordumise ees. Paanikahood ei ole eluohtlikud ja tegelikult hulluks ei minna.

Somatisatsioonihäire on ehk rohkem tuttav psühhosomaatiliste kaebuste nime all. Iseloomulikud on püsivad kehalised sümptomid, millele põhjalike uuringutega põhjust ei leita. Kaebused võivad olla mitmekesised, korduvad ja sageli muutuvad. Haiguslugu võib olla pikk ja keeruline, patsiendid on pöördunud mitmete arstide poole.

Tavalisemad sümptomid on kõhuvalu, oksendamine, iiveldus, südamepekslemine, valu rindkeres, õhupuudustunne, hingeldus, liigesevalud, nahaärritus, kõrvetustunne, tuimustunne jäsemetes või näos. Häire on krooniline ja laimeta kulguga ning võib kahjustada inimestevahelisi suhteid perekonnas, sõpruskonnas ja tööl.

Terviseärevus ei ole ametlikult eraldi diagnoos, aga seisundit näeme igapäevatoos järjest sagedamini. Seda iseloomustab pidev mure tervise pärast, keha jälgimine eri haigustunnuste suhtes, aina otsitakse kinnitust sellele, et ei olda haige, ja kinnitustest hoolimata püsib hirm, et midagi olulist võib olla maha magatud.

Meediast otsitakse pidevalt terviseinfot või hoopis välditakse kõike, millel on tõsiste haigustega tegemist, näiteks meditsiini käsitlevad telesaadet.

Ärevuse kujunemist ja püsimist soodustab klikimeedia (pealkirjad stiilis “7 viisi, kuidas kõhimine võib keha ohtlikult vigastada”) ja sisuturundusartiklid, mille suunavad inimesi tasuta uuringuid, ana-lüüse tegema või vitamiinetoitudeid ostma.

Terviseärevus erineb hüpoondriast, mille puhul patsient on püsivalt hõivatud mõttega, et tal on raske ja süvenev haigus, mida arstid lihtsalt ei suuda üles leida. Suunamist psühhiaatri vastuvõtule panakse enamasti pahaks. Vahel on psühhiaater tõesti ainus arst, kelle vastuvõtule patsient pole jõudnud, kuigi see võiks olla koht, kust abi loota.

Tehke kiire test ärevuse sümptomite hindamiseks. Tõmmake ring ümber sellele vastusevariandile, mis kõige paremini kirjeldab seda, kuidas teie probleem on teid häirinud viimase kuu vältel.

Sümptom	Üldse mitte	Harva	Mõnikord	Sageli	Pidevalt
1. Kiire ärritumine või vihostumine	0	1	2	3	4
2. Ärevus- või hirmutunne	0	1	2	3	4
3. Pingetunne või võimetus lõdvestuda	0	1	2	3	4
4. Liigne muretsemine paljude asjade pärast	0	1	2	3	4
5. Rahutus või kärsitus, nii et ei suuda paigal püsida	0	1	2	3	4
6. Kergesti ehmunine	0	1	2	3	4
7. Äkilised paanikahood, südamekloppimise õhupuuduse või muude hirmutavate kehaliste nähudega	0	1	2	3	4
8. Kartus viibida üksinda kodust eemal	0	1	2	3	4
9. Hirmutunne avalikes kohtades või tänavatel	0	1	2	3	4
10. Kartus minestada rahva hulgas	0	1	2	3	4
11. Kartus sõita bussi, trammi, rongi või autoga	0	1	2	3	4
12. Hirm olla tähelepanu keskpunktis	0	1	2	3	4
13. Hirm suhtlemisel võõraste inimestega	0	1	2	3	4

Tulemused: Küsimused 1–6: 11 või enam punkti võib viidata üldistunud ärevushäirele; küsimused 7–11: kuus või enam punkti võib viidata paanikahäirele ja/või agorafoobiale; küsimused 12–13: kolm või enam punkti võib viidata sotsiaalärevusele.

Ärevusega on võimalik toime tulla

Ärevushäired on suured maskeerijad. On ette tulnud juhuiseid, kui ärevusest tingitud rindkerevalu selgitamiseks tehakse südame pärgarterite sondeerimine või kõhuvalu korral minnakse opereerima pimesoolt, mis avastatakse tervena.

Erinevad ärevushäire variandid võivad omavahel kombineeruda, näiteks üldistunud ärevushäirele võivad lisanduda agorafoobia ja paanikahood. Tavaline on ärevushäirete esinemine depressiooniga. Ärevushäirete vallandumist võivad soodustada mõned retseptiravimid, alkohol, kanep ja narkootikumid.

Ärevushäiretega on võimalik õppida koos elama ja kui ka ärevusest päriselt lahti ei saa (muretsemine on juba kord meie elu osa), siis vähemalt on võimalik seda kontrollima õppida: kasutada lõdvestusharjutusi, mõtete eemale juhtimise võtteid, psühhoteraapiat ja ravimeid.

Internetis on vabalt kättesaadav patsiendijuhend “Generaliseerunud ärevushäire ja paanikahäire (agorafoobiaga või ilma) käsitus perearstiasis”. Kui ärevus takistab normaalse elu elamist ja eneseabivõtetest pole kasu, võib abi otsida perearstilt, psühholoogilt või psühhiaatril.

Ärge kuulake valesid, mida ärevushäire räägib, ja vältige hirmu tekitavaid tegevusi. Vältimise korral kipub ärevust tekitavate tegurite ring kergesti laienema, kuni selleni välja, et inimesed võivad elada palju aastaid ainult oma toas selle asemel, et elada täisväärtuslikku elu.

KÜLAELU

Meie vallakad 20. tantsupeol

Õnnitleme! Meie vallast pääsesid juubeli tantsupeole “Minu arm” Harku Harakad, Naisrühm HELE, Pöörelane, Tabasalu Tammed ja Toomed, Harkujärve Põhikooli 2. klassi rahvatantsurühm, Muraste Kooli 2.–3. klass, Tabasalu Ühisgümnaasiumi 2.–3. klass!

Laulupeole lähevad Tabasalu Ühisgümnaasiumi laste- ja poistekoor, Vääna Mõisakooli poistekoor ja mudilaskoor, Tabasalu kammerkoor, Tabasalu Ühisgümnaasiumi MA-MU lastekoor, Vääna-Jõesuu Mudilaskoor ja Suurupi Naiskoor Meretule. (Harku Valla Teata)

Käsitöönäitus kutsub vaatama

Näituse avanud Tabasalu tanted on külalisteraamatusse kirjutanud järgmist: “Oleme kevadnäitust hoolega ettevalmistanud. Sel hooajal tegelesime viltimise, kudumise, heegeldamise, tikkimise ja vööde kudumisega.” Kõiki töid saavad külalastajad imetleda 26. maini eakate päevakeskuses aadressil Teenuste 2, mis on avatud E, N kell 11.00–17.00 ja T, K, R kell 11.00–16.00. (Harku Valla Teataja)

Saage merega sõbraks

10.–15. juunini avab Tilgu sadama uksed pop-up-merekool Meresõber, et levitada purjetamisepisikut, pakkuda huvitavaid kogemusi ja põnevaid teadmisi.

Viiepäevasele kursusele on oodatud kõik 8–16-aastased, kes soovivad saada teadmisi merel käitumise põhimõtetest, omandada kogemusi purjetamisest, kajaki ja SUP-lauaga sõitmisest ning lohesurfist. Osalustasu on 40 eurot osaleja kohta ja tegevus toimub iga päev kaks tundi.

Kiirkursus “Esimest korda veele” toimub E–R kell 16.00–19.00 ja L kell 10.00–19.00 kõikidele huvilistele, kes soovivad proovida erinevaid veesportivõimalusi. Ühetunnisele kiirkursusele võetakse elava järjekorra alusel ja ühekordne osalustasu on 10 eurot. Lisainfo ja registreerimine: www.meresõber.ee (Harku Valla Teataja)

Harku valla kevadpidu

Kevadpidu, mida Tabasalu jalgpalliklubi korraldas juba neljandat korda, toimus seekord 4. mail. Peol sai osta laadakaupa, kuulata head muusikat ja elada kaasa Tabasalu ning Keila vahelisele liigamängule. Foto: Mihkel Naukas (Harku Valla Teataja)

HARKU VALLAVALITSUS TEATAB:

DETAILPLANEERINGU ALGATAMISE EELNE ESKIISLAHENDUSE TUTVUSTAMINE
06.06.2019 kell 17.00 toimub Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) Vaila külas Rebase (katastritunnus 19801:011:0089) maaüksuse detailplaneeringu algatamise eelne eskiislahenduse tutvustamine.

Detailplaneeringu algatamise eelse esialgse eskiisiga saab tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses Kaart.harku.ee või otselingil kaart.harku.ee DP/171012_36/avalik.

DETAILPLANEERINGUTE ALGATAMISED
Harku vallavolikogu 25.04.2019 otsusega nr 39 algatati detailplaneeringu koostamine Humala külas Karli (katastritunnus 19801:001:3305) maaüksusel ja lähialal.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on selgitada välja võimalused Karli maaüksuse sihtotstarbe muutmiseks ärimaaks ning ehitusõiguse määramine majutus-, teenindus- ja kaubandushoonete rajamiseks. Maaüksusele soovitakse rajada atraktiivne puhke- ja turismikompleks. Lisaks on detailplaneeringu koostamise eesmärk juurdepääsutee ja tehnovõrkudega varustamise lahendamine. Planeeritava ala suurus on u 3,68 ha, see paikneb Humala külas 11193 Kumna-Vääna maantee ja Humala tee vahelisel alal, piirnedes põhjast ja kirdest 11193 Kumna-Vääna maantee (katastritunnus 19801:012:0186) transpordimaaga, kagust Metsallika (katastritunnus 19801:011:0365) maatulundusmaaga, lõunast Vana-Allika (katastritunnus 19801:011:1044) elamumaaga, edelast ja läänest Maarjakase (katastritunnus 19801:001:3306) elamumaaga, Hieta (katastritunnus 19801:011:0735) maatulundusmaa, Urve (katastritunnus 19801:012:0055) elamumaaga ning loodest Humala tee L11 (katastritunnus 19801:011:0972) transpordimaaga.

Detailplaneeringu algatamisel ei ole uuringute vajadust ette näha. Uuringute vajadus võib ilmneda detailplaneeringu menetluse käigus.

Detailplaneeringu eesmärgid on kooskõlas üldplaneeringu lahenduse ja tingimustega.

Harku vallavolikogu 25.04.2019 otsusega nr 40 algatati detailplaneeringu koostamine Suurupi külas Karukella tee 2 (katastritunnus 19801:001:1006) maaüksusel ja lähialal.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on varasemalt kehtestatud Suurupi külas Soo-Lasma detailplaneeringu ümberplaneerimine Karukella tee 2 maaüksuse osas sooviga täpsustada ehitusõigust vastavalt olemasolevale olukorrale. Ehitisregistri andmetel on kinnistul paikneva elamu ehitisealuse pinna suurusks märgitud 225 m², lisaks paikneb kinnistu põhjapoolsest piirist u 2 m kaugusel ka abihoon ehitisealuse pinnaga u 100 m². Seega on abihoon eesmärgistamiseks vajalik suurendada varasemalt kehtestatud detailplaneeringuga määratud ehitisealust pinda ja hoonestusala. Planeeritav ala, suurusena u 0,48 ha, paikneb Suurupi külas Suurupi tee ja Aruheina tee ristumiskohast u 500 m kaugusel lääne suunas Karukella tee ääres, piirnedes põhjast Karukella tee 4 (katastritunnus 19801:001:1008) elamumaaga, idast Aruheina tee 12 (katastritunnus 19801:001:0829) elamumaaga, lõunast Aruheina tee 14 (katastritunnus 19801:001:1637) elamumaaga ning läänest Karukella tee (katastritunnus 19801:001:1015) transpordimaaga.

Detailplaneeringu algatamisel ei ole uuringute vajadust ette näha. Uuringute vajadus võib ilmneda detailplaneeringu menetluse käigus.

Detailplaneeringu eesmärgid on kooskõlas üldplaneeringu lahenduse ja tingimustega.

Detailplaneeringu materjalide ja otsusega saab tutvuda Harku vallamajas vallavalitsuse lahtioleku aegadel, veebi-

lehel www.harku.ee ja detailplaneeringute veebirakenduses Kaart.harku.ee.

DETAILPLANEERINGU ESKIISLAHENDUSE TUTVUSTAMINE
06.06.2019 kell 16.00 toimub Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) Suurupi külas Karukella tee 2 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu eskiislahenduse tutvustamine.

Detailplaneeringu eskiisiga saab eelnevalt tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses või otselingil Kaart.harku.ee/DP/181128_272/avalik/.

DETAILPLANEERINGUTE VASTUVÕTMISED JA AVALIKUD VÄLJAPANEKUD
Harku vallavolikogu 25.04.2019 otsusega nr 41 võeti vastu Vääna-Jõesuu külas Luige tee 30 (katastritunnus 19801:001:1904) maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu vastavalt K-Projekt AS-i (rg-kood 12203754) tööle nr 16049.

Planeeritav ala, suurusena u 0,05 ha, paikneb Luige tee ääres u 1 km kaugusel 11390 Tallinna-Rannamõisa-Kloogaranna maanteest ning piirneb läänest, loodest ja põhjast Rootsi tee L1 (katastritunnus 19801:001:2188) transpordimaaga, põhjast, kirdest ja idast Rootsi tee 4 (katastritunnus 19801:001:2176) maatulundusmaaga ning lõunast Luige tee 28 (katastritunnus 19801:011:0897) maatulundusmaaga.

Detailplaneeringu eesmärk on muuta maa sihtotstarve tootmismaast ärimaaks ning määrata ehitusõigus ühe ärihoone püstitamiseks (suvikuudel töötav kohvik), ehitisealuse pinnaga kuni 85 m². Hoone suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on kavandatud kuni 6 m ja kuni kaks maapealset korrust. Lubatud katusekalle on vahemikus 0–35°.

Detailplaneeringuga piirdeaia püstitamist ette ei nähta. Planeerimisettepaneku tegemisel lähtutakse olemasolevast keskkonnast ja arvestatakse olemasoleva väljakujunenud piirkonnaga. Kavandatav tegevus ei avalda olulist ruumilist mõju piirkonnale ega sea takistusi üldplaneeringu elluviimisele. Detailplaneeringuga kavandatud tegevusega ei kaasne keskkonnaseisundi kahjustumist, sh vee, pinnase, õhu saastatust, olulist jäätmetekke ja mürataseme suurenemist. Detailplaneeringu elluviimisega kaasnevad mõjud on seotud ehitamisega ja võimalikud mõjud on eelkoige ehitusaegsed ajutised häiringud (nt ehitusaegne müra) ning nende ulatus piirneb peamiselt planeeringuala ja lähialaga.

Detailplaneeringu eesmärgid on kooskõlas Harku vallavolikogu 17. oktoobri 2013 otsusega nr 138 kehtestatud üldplaneeringu ning Harku vallavolikogu 31. mai 2018 otsusega nr 51 kehtestatud Harku valla ehitustingimusi, miljoovääratustlike alade ja väärtuslike maastikke määrava ning tihehoonestusalasid täpsustava teemaplaneeringu lahenduse ja tingimustega.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 06.06.2019–20.06.2019 k.a.

Planeeringuga saab tutvuda Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) lahtioleku aegadel, veebilehel www.harku.ee, detailplaneeringute veebirakenduses Kaart.harku.ee ja otselingil Kaart.harku.ee/DP/150615_20/avalik.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid detailplaneeringu kohta ootame e-kirja teel aadressile harku@harku.ee või posti teel Kallaste tn 12, Tabasalu alevik, Harku vald 06.06.2019–20.06.2019 k.a.

Harku vallavolikogu 25.04.2019 otsusega nr 42 võeti vastu Vaila külas Naage tee 67 (katastritunnus 19801:011:0457) maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu vastavalt Ruum Grupp OÜ (rg-kood 12042771) tööle nr DP-12/05-2016.

Planeeritav ala, suurusena u 0,43 ha, paikneb Naage

tee ääres u 1,5 km kaugusel 11410 Kiia-Vääna-Viti maanteest ning piirneb põhjast, lõunast ja läänest Rebase (katastritunnus 19801:011:0089) maatulundusmaaga, idast Naage tee 69 (katastritunnus 19801:011:0458) elamumaaga ning loodest Reinu-Klambi (katastritunnus 19801:011:0575) maatulundusmaaga. Juurdepääs planeeritavale alale toimub olemasolevalt Naage teelt.

Vastuvõtmiseks esitatud detailplaneeringuga määratakse Naage tee 67 maaüksusele ehitusõigus ühe üksiklamu ja kahe abihoon ehitamiseks ehitisealuse pinnaga kokku kuni 350 m². Elamu suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 8 m ja kuni kaks maapealset korrust. Abihoonete suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 6 m ja üks maapealne korrus. Ühekorruselise põhihoone lubatud katusekalle on 0–45° ning kahekorruselise hoone puhul 28–45°. Üle 20 m² ehitisealuse pinnaga ehitised peavad jääma detailplaneeringuga määratud ehitisealuse pinnasse. Alla 20 m² ehitisealuse pinnaga ehitised jäävad ehitisealusest pinnast välja. Lubatud on ehitada kuni kaks alla 20 m² ehitisealuse pinnaga ehitist. Detailplaneeringu näeb ette, et kinnistule piirdeaeda ei püstitata. Olemasolev piirdeaed on suures osas likvideeritud ja säilitamisele kuulub vaid Naage tee 67 ja Naage tee 69 kinnistu piiril olev piirdeaed. Planeeringuala veevarustus on kavandatud lahendada olemasoleva salvkaevu baasil. Detailplaneeringu eesmärgid on kooskõlas Harku vallavolikogu 17. oktoobri 2013 otsusega nr 138 kehtestatud üldplaneeringu ning Harku vallavolikogu 31. mai 2018 otsusega nr 51 kehtestatud Harku valla ehitustingimusi, miljoovääratustlike alade ja väärtuslike maastikke määrava ning tihehoonestusalasid täpsustava teemaplaneeringu lahenduse ja tingimustega.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 06.06.2019–20.06.2019 k.a.

Planeeringuga saab tutvuda Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) lahtioleku aegadel, veebilehel www.harku.ee, detailplaneeringute veebirakenduses Kaart.harku.ee ja otselingil Kaart.harku.ee/DP/160606_11/avalik.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid detailplaneeringu kohta ootame e-kirja teel aadressile harku@harku.ee või posti teel Kallaste tn 12, Tabasalu alevik, Harku vald 06.06.2019–20.06.2019 k.a.

DETAILPLANEERINGU KEHTESTAMISED
Harku vallavalitsuse 07.05.2019 korraldusega nr 200 kehtestati Kumna külas Puusepa tee 2 (katastritunnus 19801:001:2802), Puusepa tee 2a (katastritunnus 19801:001:3078) ja Puusepa tee 4 (katastritunnus 19801:001:2804) maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu vastavalt Hirundo OÜ (rg-kood 11220970) tööle nr HDP-04/2017.

Detailplaneeringuga kavandatakse Puusepa tee 2 ja Puusepa tee 2a maaüksustest neli äri- tootmismaa sihtotstarbega krunti ning kaks transpordimaad krunti. Kruntidele pos nr 1, pos nr 2, pos nr 3, pos nr 4 määratakse ehitusõigus ühe äri- ja tootmishoone püstitamiseks. Hoone suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 14 m ja kuni neli maapealset korrust. Lubatud katusekalle on määratud vahemikus 0–15°.

Detailplaneeringuga on määratud äri- ja tootmismaa kruntidele ühine hoonestusala, mis võimaldab vajadusel kruntide liitmist.

Puusepa tee 4, Puusepa tee 6 ja Puusepa tee 8 maaüksustest moodustatakse üks äri- tootmismaa sihtotstarbega krunt ning üks tootmismaa sihtotstarbega krunt alajaama tarbeks.

Kruntidele pos nr 8 määratakse ehitusõigus ühe äri- ja tootmishoone püstitamiseks. Hoone suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 15 m ja kuni neli maapealset korrust. Lubatud katusekalle on määratud vahemikus 0–15°.

Veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud olemasoleva ühisveevõrgi ja -kanalisatsiooni baasil.

Harku vallavalitsuse 07.05.2019 korraldusega nr 201 kehtestati Laabi külas Õispuu tee 1 (katastritunnus 19801:001:2487) ja Õispuu tee 3 (katastritunnus 19801:001:2489) maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu vastavalt Hirundo OÜ (rg-kood 11220970) tööle nr HDP-01/2018.

Detailplaneeringuga kavandatakse liita Õispuu tee 1 ja Õispuu tee 3 maaüksused ning moodustatakse üks tootmis- ja ärimaa sihtotstarbega krunt pos nr 1 suurusena 36 419 m² ning üks kergliiklustee krunt pos nr 2 Harku-Rannamõisa tee äärde suurusena 720 m². Krundile pos nr 1 määratakse ehitusõigus kuni kahe äri- ja tootmishoone püstitamiseks, ehitisealuse pinnaga kuni 9800 m². Hoonete suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 12 m ja kuni kolm maapealset korrust. Lubatud katusekalle on määratud vahemikus 0–15°. Tehnovõrgud on olemasolevad. Õispuu teele on rajatud kõik tehnovõrgud vastavalt Harku vallavolikogu 27.09.2012 otsusega nr 70 kehtestatud Laabi külas Juhani 5 ja Õispuu maaüksuste ning lähiala detailplaneeringule.

Harku vallavalitsuse 07.05.2019 korraldusega nr 202 kehtestati Tabasalu alevikus Looduse tn 4 (katastritunnus 19801:002:0360) maaüksuse detailplaneeringu vastavalt Arhitektuuribüroo Heiki Taras OÜ (rg-kood 10419148) tööle nr T-17-0728.

Detailplaneeringuga on kavandatud Looduse tn 4 katastriüksuse jagamine üheks elamumaa sihtotstarbega krundiks (pos nr 1) suurusena 3337 m² ja üheks transpordimaad sihtotstarbega krundiks (pos nr 2) suurusena 310 m².

Detailplaneeringuga on määratud elamumaa sihtotstarbega krundile pos nr 1 ehitusõigus ühe üksiklamu ja kuni kahe abihoon ehitamiseks, ehitisealuse pinnaga kuni 500 m². Elamu suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 9 m ja kuni kaks maapealset korrust. Abihoonete suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 5 m ja üks maapealne korrus. Lubatud katusekalle on määratud vahemikus 0–10°. Veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud olemasoleva ühisveevõrgi ja -kanalisatsiooni baasil.

Vastuvõetud korralduste ja kehtivate planeeringutega saab tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil Kaart.harku.ee.

DETAILPLANEERINGU MENETLUSTE LÕPETAMISED
Harku vallavolikogu 25.04.2019 otsusega nr 43 lõpetati Suurupi külas Luige (katastritunnus 19801:001:1224) maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu koostamine ning tunnistati kehtetuks Harku vallavalitsuse 24. septembri 2009 otsus nr 94 "Suurupi külas Luige maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu algatamine".

Harku vallavolikogu 25.04.2019 otsusega nr 44 lõpetati Rannamõisa külas Rähni tee 5 (endine lähiaadress Suvila nr 57, katastritunnus 19801:002:1601) maaüksuse detailplaneeringu koostamine ning tunnistati kehtetuks Harku vallavalitsuse 28. mai 2002 korraldus nr 484 "Detailplaneeringu algatamine".

Detailplaneeringu materjalide ja otsustega saab tutvuda Harku vallavalitsuse lahtioleku aegadel, veebilehel www.harku.ee ja detailplaneeringute veebirakenduses Kaart.harku.ee.

DETAILPLANEERINGU ALGATAMISE TAOTLUSED
Harku vallavalitsusele on esitatud taotlus Vaila külas Alt-Kopli maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu koostamise algatamiseks.

Esitatud taotluste ja nende lisadega saab tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil Kaart.harku.ee. **PLANEERIMIS- JA EHITUSOSAKOND**

KOOLILÕPUFEST

11. juuni 2019

KELL 11–15
TÜG ÕUEALAL

KELL 18–21
TÜG AULAS

Põnevad töötodad

Mullipallid

Inimlaualjalgpall

Footdarts

Fotobox

Rocket Food 3 €

Kleipsu-jaht

Näo-maalingud 1 €

Noorte-bänd

Külalised

Mustkunstnik Kevinski

DJ Lenny LaVida

JJ-street

SUVI ALGAB SIIT!

Lisainfo:
noortekeskused.ee

Lõigub buss marsuudil: Harkujärve-Muraste-Vääna-Jõesuu-Tabasalu

Sissepääs tasuta!

Kuhu minna, mida teha?

Vaadake Tabasalu noortekeskuse, Vääna-Jõesuu noortetoe, Vääna noortetoe ja Harkujärve noortekeskuse sündmusi www.noortekeskused.ee.

Päev	Algus	Mis toimub?	Kus?	Lisainfo
Kuni 24. mai		Eakate kevadine käsitöönäitus	Teenuste 2	www.harku.ee/kalender
22. mai	18.30	Töötuba: viljahaldjas raamis	Tabasalu käsitöökamber (Sarapuu 12)	Facebook: EffieEesti
23. mai	20.00	Argentina tango kevadkursus	Teenuste 2	info@huviringid.ee
25. mai	12.00	Laste ja noorte kergejõustikupäev	Tabasalu staadion (Kooli 1)	www.tabasalukjk.ee
26. mai	10.30	Jumalateenistus: Rannamõisa kirikus	Rannamõisa kirik	www.rannamoisakogudus.ee
26. mai	17.00	Jumalateenistus: Harkujärve kogukonnakirikus	Harkujärve kogukonnakirik (Kiriku tee 2)	www.inglitiib.ee
26. mai	18.30	Helijõud	Lucca 4	Facebook: Kaia Karjatse: Gongid ja helikausid
29. mai	18.30	Töötuba: lilleseaded lauale	Tabasalu käsitöökamber (Sarapuu 12)	Facebook: EffieEesti
29. mai	18.30	Helijõud	Lucca 4	Facebook: Kaia Karjatse: Gongid ja helikausid
30. mai	20.00	Argentina tango kevadkursus	Teenuste 2	info@huviringid.ee
31. mai	19.00	Noorte kohvik Rannamõisa kirikus	Rannamõisa kirik	www.rannamoisakogudus.ee
1.-2. juuni	11.11	Teeme lapsele pai	Üle Eesti	www.valgeohupall.ee
1.-2. juuni		Naiskodukaitse ohutushoiualaager "Ole valmis"	Meriküla Spordi- ja Õppekeskus (Tilgu tee 53)	Facebook: Naiskodukaitse
2. juuni	10.30	Jumalateenistus: Rannamõisa kirikus	Rannamõisa kirik	www.rannamoisakogudus.ee
2. juuni	17.00	Jumalateenistus: Harkujärve kogukonnakirikus	Harkujärve kogukonnakirik (Kiriku tee 2)	www.inglitiib.ee
6. juuni	10.00	Silmade kontroll Tabasalus	Teenuste 2	www.harku.ee/kalender

Alanud on registreerimine Tabasalu Ühisgümnaasiumis ja Muraste Koolis toimuvasse

EELKOOLI

2019/2020 õppeaastaks

Kellele? 6-7 aastased lapsed, kes alustavad kooliteed 2020. a.

Millal? Septembrist maini, üks kord nädalas.

Miks just meie eelkool?

- Harku valla Huvikoolil on 6-aastane kogemus eelkooli korraldamisest koostöös Harku valla koolidega.
- Ainekava „Tere, kool!“ on kinnitatud Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt ning õppetaset saab taotleda tulumaksu tagastust.
- Juhendajateks on kogemustega algklasside õpetajad.

Kui palju maksab? 48 eurot kuus.

Vali kool ja sobivaima toimumisajaga grupp:

Tabasalu Ühisgümnaasiumis	
TEISIPÄEVITI kell 15.00-18.00	I grupp
KOLMAPÄEVITI kell 15.00-18.00	II grupp

Muraste Koolis

TEISIPÄEVITI kell 15.30-18.30

Registreerumine gruppidesse toimub Huvitegevuse ja Noorsootöö Sihtasutuse kodulehelt www.huviringid.ee, täites ära vastava soovivalduse registreerumise lingi alt.

Rohkem infot info@huviringid.ee või www.huviringid.ee

Huvitegevuse ja Noorsootöö Sihtasutus

Reg nr 90011012, Kooli 1, Tabasalu, Harku valla; e-post: juhendajad@harku.ee, telefon 509 9885.

Kutsume lapsi PURJETAMISE algkursustele!

Ootame kõiki Harku valla poisse ja tüdrukuid vanuses 7-12 aastat registreerima purjetamise algkursustele meie kodulehel www.tmyc.ee hiljemalt 27.05.2019.

Soovitatav on, et lapsel oleks ujumisoskust, kuid see pole määrav.

Registreerimiseks palun saata lapse nimi, vanus ja ühe vanema nimi ning kontaktandmed (meiliaadress ja telefon). Teavitame kõiki registreerujaid meie eimessvi kutsukaardidega, kus loetletakse saame läbi anda kõik treeningutega seotud küsimused.

TAIMAUT LASTE-LAAGRID 2019

Ujumise-, vabaaja- ja puhkelaager Kloogarannas 16.06-21.06.2019	Vabaaja- ja puhkelaager Karksi-Nuias 01.07-07.07.2019
Spordi- ja ujumise lastelaager Kloogarannas 25.06-30.06.2019	Vabaaja- ja puhkelaager Pärtseljal 28.07-03.08.2019

INFO JA REGISTREERUMINE:
52 04 057
info@taimaut.ee
WWW.TAIMAUT.EE

HARKU NOORTEMALEV 19.08-01.09.2019

Registreeri ennast kohe, sest kohtade arv on piiratud!

Registreerimine www.noortekeskused.ee

Ootame kandideerima noori vanuses 13-19

Lisainfo elise@noortekeskused.ee

TULE JA VEEDE OMA MALEVASUVI MEIEGA!

Tabasalu Koolituskeskus

ootab 5-aastaseid lapsi **mängukooli** ning 6-7-aastaseid lapsi koolivalmidust toetavasse **eelkooli**

Registreerumine kuni 30. juunini 2019
Lisainfo: telefonil 5666 6154 või e-mail: tabasalukoolitus@gmail.com
www.tabasalukoolituskeskus.ee

Alasniidu Lasteaed

soovib leida Harkujärve lasteaeda **KOKKA JA KÕÕGITÖÖLIST**

Ootame Sind, kui:

- sul on tahtmine valmistada maitsvat ja tervislikku sööki;
- tead, et puhtus on oluline, ja soovid panustada selle tagamisse;
- oled positiivse ellusuhtumisega, korrektne ja vastutustundlik.

Omal poolt pakume:

- kaasaegseid töötingimusi uuendusmeelses lasteaedias;
- võimalust osaleda meeskonna üritustel, koolitustel;
- tööaega kell 7-17;
- pikka puhkust ja sportimisvõimalusi.

Tööle asumise aeg: juuli 2019.

Harkujärve lasteaed asub Harkujärvel, Venteri tee 6. Meie juurde sõidab Tallinna linnaliinibuss nr 27. Edasta oma CV hiljemalt 31. maiks e-posti aadressil direktor@alasniidulasteaed.eu. Lisainfo telefonil 5553 8003.

Rannamõisa Lasteaed

kuulutab välja konkursi **LASTEIAIÕPETAJA JA ÕPETAJA ASSISTENDI ametikohale**

(1,0 kohta, mõlemad otsitakse ajutiselt äraoleva assistendi ja õpetaja asemele)

Tööle asumine 1. augustist

Kontakt: margit@rannamoisa.edu.ee, tel 603 2350.

Väana mõisakool

otsib oma meeskonda **INGLISE KEELE ÕPETAJAT* (1,0)**, kelle peamiseks ülesandeks on õppekavajärgse inglise keele oskuse võimetekohase arengu toetamine läbi õppe- ja kasvatustöö läbiviimise.

INFOJUHTI*, kelle peamiseks ülesanneteks on tagada kooli huviringide ja pikapäevavarühma töö, koordineerida sise- ja väliskommunikatsiooni ning korraldada koolielu rikastavaid sündmusi. Kandidaadilt eeldame energilisust, head IT-pädevust ning organiseerimisvõimekust.

* Tegemist on lapsehoolduspuhkusel oleva töötaja asendamisega.

Tööle asumise aeg 14. august 2019. Palume esitada avaldus, ametikohale sobivust tõendavad haridusdokumendid ja CV 25. juuniks e-posti aadressile kontakt@vaanakool.edu.ee. Lisainfo: telefonil 5551 2080, Facebookist ja www.vaanakool.edu.ee.

TEATED:

TEENUS

- Ettevõtte teostab ehitus- ja remonttöid, ka väiksemamahulisi töid. Tel 5660 7554, e-post: janek@janellidisin.ee.
- Aastaringne fekaalivedu. OÜ Norringsen, tel 5662 1300.
- Vanametalli kokkuost, konteinerite tellimine ja transporditeenus. Metalliveoks võimalik kasutada tasuta järeelhaagist. Asume Tutermaal, tel 678 2055.
- Väljaõppinud puudelangetaja teostab ohtlike puude ja okste raiet. Tööd teen tõstuki ja köis- tehnikaga. Kändude freesimine ja okste äravedu. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon tasuta. Tel 513 3458, www.ohtlikpuu.ee.
- Teostame kruntide raie kompleksteenust: raietööd, materjali kokkuvedu, kändude juurimine/freesimine, jäätmete hankimine, okste ja kändude äravedu. Tel 513 3458, www.ohtlikpuu.ee.
- Korstnapühkija ja pottsepa teenused. Ohtlike puude/okste lange- tamine ning viljapuude lõikamine. Muruniitmine. Tel 5348 7318, e-post: igor@inkteenused.ee.
- Liugused, riidekapid, garde- roobid. Abi projekteerimisel. Pari- mad hinnad. Tel 522 1151, www.nagusul.ee, FB Nagusul OÜ.
- Raamatupidamisteenus Eesti, Läti ja Norra väiksematele- ja keskmise suurusega ettevõtetele. Info tel 503 3175 või e-post: info@veldnor.com.
- Litsenseeritud korstnapühkija ja pottsepa teenused. Vent- süsteemide puhastus, ka korter- elamutes. Küttekollete ehitus, pai- galdus ja remont. Akti väljastamine Päästeameti ja kindlustusseltside jaoks. Tel 5690 0686, e-post: korsten.korda@gmail.com.
- Liugused ja garderoobid. Hin- nad soodsad. Garantii. Tel: 502 9075, e-post: liugused@kallion.net.
- Teostame vihmaveesüsteemide ja katuseurvatöödega seotud töid. Vihmaveerennid toodame kohapeal valtsimismasinaga – puuduvad liitekohad. Vihmavee- rennid OÜ, tel 527 1059, e-post: info@vihmaveerennid.ee.
- Korstnapühkija teenused, tel 5877 1665, www.puhaskolle.ee
- Korstnapühkimistööd (nõute- kohane akt) tel 504 0875.
- Korstnapitside ehitus. Tel 5557 9399.
- Väikeveod kuni 2 tonni. Kohale- veoga liiv, muld, killustik, sõnnik, turvas, asfaldipuru, betoon. Tel 509 2936.
- Arboristi teenused. Ohtlike puu- de raie. Puude hooldusloikus. Hek- kide hooldus, kändude freesimine. Raieteenused, võsotööd. Puude istutamine. www.puukirurg.ee, e-post: info@puukirurg.ee, tel 505 7786.
- Teostame kaevetöid mini- ekskavaatoriga. Tel 5639 3588, www.väikeekskavaator.ee.
- Ohtlike puude langetamine ja õunapuude lõikus. Tel 521 0334.
- Muld, liiv, killustik, kruus, frees- asfalt + transport, tel 535 3788.

- Õhksoojuspumba paigaldus ja hooldus, hind 150 eurot. Sertifi- kaadiga paigaldaja Kalev Lepistu. Lisainfo tel 5656 2191.
- Harku aastaid tegutsenud ehi- tusbrigaad võtab algavaks hoo- ajaks vastu objekte. Tegeleme erinevate aedade, terrasside, fas- saadide ning suvilate ümberehi- tusega, sh renoveerimistöödega. Omake ka plaatija tunnistusi. Info tel 503 7466.
- Katuste kõrgsurvepesu ja värvi- mine (plekk, kivi, eterniit). Fassaa- di survepesu ja värvimine. Täna- vakivide puhastus. Tel 562 41509, Andres.
- Kas sinu puitfassaad, terrass või aed vajavad uuendust? Kui jah, siis küsi pakkumist. E-post: dhserviceou@gmail.com, tel 5696 3580.
- Kompostmuld, kõdusõnnik, sõelutud muld, liiv, killustik, gra- niitkillustik, freesasfalt. Müüa koos veoga. Väikeveod.ee. Tel 501 5992.
- Lõikan hekki, trimmeriga pika rohu ja heina niitmine, saetööd aias. Tel 5554 7291.
- Aia-, värava-, tõstukse ja auto- maatika lahendused parima hin- naga Eestis. Kvaliteetne liugvärava komplekt kuni 4 m avale 1595 eurot. Tiibvärava komplekt kuni 5 m avale 1150 eurot. www.koduvärv.ee, tel 5895 8809, e-post: info@koduvärv.ee.
- Maja ehitamine koos kõigi lahen- dustega, projekteerimine, kasutus- luba. 5352 9476 e-post: ehitus@miltongrupp.ee.
- Ehitise audit 1 nädalaga. Tel: 5684 7855, e-post: audit.ee@gmail.com
- Liiv, killustik, muld, freesasfalt veoga. Tel 507 9362.
- Korstnapühkija Tallinnas ja Har- jumaal. Teeme küttesüsteemid puhtaks ja ajame paberid korda! Uuri lisaks www.löör.ee või tel 5821 6554.

TÖÖ

- Pakume tööd lukksepp-keevita- jale ja C-kategooria autojuhile (kal- lur). Asukoht Saue, info 506 7491.

Pakume tööd laotöötajale pulbervärvi hulgimüügiga tegelevas firmas Pan-Baltica Solutions OÜ. Ladu asub Ta- basalus, Ranna tee 25. Palu- me soovist teada anda e-posti aadressil reino@pbs.ee või tel: 5554 7729.

ATKO Liinid OÜ võtab tööle bussijuhi Lehetu piirkonda. Täpsem info tööpäeviti telefonil 627 2737, 627 2713 või pöörduda Sõstramäe 12, Tallinn.

OST

- OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee. (OÜ ETEST PR, igas lehes; aastaarved)
- Auto ost. Ostan kõiki marke, igas seisukorras sõiduaautosid ja kaubi- kuid, ka remonti vajavaid. Tel 5365 4085, skampus@online.ee.

STRANTUM HALDUS

Osahing Strantum pakub:

- Korterelamute haldusteenus
- Ärihoonete haldusteenus
- Tehnosüsteemide hooldus
- Sise- ja väliskoristus
- Teede hooldus/ehitus

KÜSI PAKKUMIST
OÜ Strantum
Asume: Kooli 2a, Tabasalu
Tel: 602 6480, faks: 602 6481
E-mail: haldus@strantum.ee
www.strantum.ee

Avaldame sügavat kaastunnet Kristile ja tema perele isa ning vanaisa

Jüri Eriks
surma puhul.

KÜ Veetorn

REKLAAM

www.aiad-varavad.ee

- Aiaehitus (puit, paneel- ja võrkaiad)
- Väravate paigaldus (jalg-, tiib- ja liugväravad)
- Värava automaatika (müük / paigaldus / hooldus)

info@aiad-varavad.ee tel: 59 18 00 20

NELJA VALLA KOGU LEADER INFO- JA KOOLITUSPÄEV

06. juuni kell 15.00-18.00

Kuidas koostada äriplaani, millised nõuded on taotlejale ja taotlusele LEADER toetuse kontekstis? Kuidas e-PRIA süsteemi kasutada ja oma toetustaotlust sisestada? Mida räägivad praktikud? Kõigile nendele küsimustele ja teemadele saame päeva käigus selguse.

Koolitus toimub Tuula külakeskuses

Kava ja registreerumine : www.4kogu.ee

Taotluste sisestamine läbi e-PRIA toimub 26.08-01.09.2019

HELISTA MULLE KÕIGIS KINNISVARAKÜSIMUSTES

KUTSELINE MAAKLER

ELERI SOONSEIN
+372 52 77 354
eleri@domare.ee

DOMARE KINNISVARA

Usalda oma kodu MÜÜK, OST ja ÜÜRIMINE MINU HOOLDE!

KRISTA KARIK
+372 520 3330
krista@skanton.ee

SK SKANTON

HARMET MODULAR HOUSES

Harmet OÜ on loodud 1992. aastal. Meie ettevõtte toodab moodulehitisi, majaelemente, ehitussoojakuid ja erinevaid metallkonstruktsioone. Oma klientidele pakume terviklahendusi – alustame projekteerimisest ja lõpetame hoonete paigaldamisega. Ettevõtte toodang eksporditakse peamiselt Skandinaavia riikidesse. Tootmine toimub meie kolmes tehases - Kumnas, Pärnus ja Tutermaal. Meie väarikasse meeskonda kuulub üle 600 töötaja. Rohkem infot meie ettevõtte kohta saab www.harmet.ee

Ootame meeskonda EHITAJAID - PUUSEPPI

KELLELE USALDAME

- 2D elementide valmistamise vastavalt tööjoonistele
- ruumelementide monteerimise
- puitfassaadide ehitamise
- avataidiste montaaži

KELLELT EELDAME

- soovitatavalt erialast haridust
- tööjooniste lugemise oskust
- loogilist mõtlemist ja ruumilist kujutlusvõimet
- kohusetundlikkust ja täpsust

OMALT POOLT PAKUME

- tööd siseruumides
- vajalikke tööriistu ja töövahendeid
- erialaseid koolitusi
- erinevaid arenguvõimalusi
- stabiilset tööd kiiresti arenevas ettevõttes
- hea töö eest väärilist töötasu
- sõbralikku ja toetavat meeskonda
- toremaid ühisüritusi

Kui usud, et see töökoht on Sulle, siis kandideeri läbi töötajate portaali või saada oma CV koos töötasu sooviga aadressile paula-liisi.nurm@harmet.ee. Lisainfo telefonil **5629 7067** (Paula-Liisi Nurm, personalispetsialist).

Võtame ühendust kandidaatidega, kes vastavad kuulutuses märgitud nõudmistele.

LASTE JA NOORTE KERGEJÕUSTIKUPÄEV

25. mail, kell 12:00
Tabasalu staadionil

Registreeru www.tabasalukjk.ee või alatest kl 11:00 staadionil.

Osalustasu 2 EUR

Tabasalu Kergejõustikuklubi
info@tabasalukjk.ee
www.tabasalukjk.ee

Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA

- Katuste pesu ja värvimine
- Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- Katuse säilib kauem ja maja saab värske välisilme
- Küsi hinnapakkumist:

tel. 53 329 176
info@katusehooldus.ee
www.katusehooldus.ee

AKNAKATE
www.aknakate.ee

Sinu müügiesindaja Harku vallas

Kärolin Luhasoo
+372 566 33 807
karolin@aknakate.ee

Rulood
Tekstiilkardinad
Sääsevõrgud
Terrassimarkiisid

OHVRIABI KRIISI-TELEFON 116 006

SA EI OLE MURES ÜKSI

24/7 TASUTA

WWW.PALUNABI.EE

Puhastame krundid võsast, vanadest vilja-puudest ja lammutame soovimatuid hooned (väikeelamud/suvilad, kuurid, kasvuhooned jms). Lisaks pakume korterite remondieelset lammutust. Töö käigus tekkinud jäätmed utiliseerime.

Hind kokkuleppel ja selgub pärast objekti ülevaastust. Oleme paindlikud ja kindlasti jõuame kokkuleppele! Võta ühendust telefonil 512 4881 või e-post teel hernemoobel@gmail.com.

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

TABASALU EAKATE PÄEVAKESKUSES (Teenuste 2, Tabasalu)

Silmade kontroll 15.-€, prillistajale 8 €

Vanaduspensionäridele kompenseerib Harku vald 50% kontrolli hinnast.

INFO ja registreerimine tel 5323 2454

Müüa

- haljastusmuld
- liiv
- killustik
- purustatud betoon
- freesitud asfalt (Eesti oma)

Toome kauba ise kohale

Kopp-laaduri teenus
kalsep@kalsep.ee
tel 5346 0382

AUTODE KOKKUOST!

Ostame kõiki sõidu-keid ja töomasinaid! Võib pakkuda remonti vajavaid ja seisvaid masinaid! Ei pea olema arvel, ülevaatust ega kindlustust! Pakkuda võib kõike! Kuulutus ei vanane! TEL. 5457 5055

SURNUAIAPÜHAD

2. juunil kell 13.00 Korvi kalmistul
16. juunil kell 11.00 Rannamõisa kalmistul

AVATUD AIAD

Harku valla aiahooaja avamine

25. mail 2019 kella 12.00-15.00

Luigelille kollektsioonias Vääna-Vitis Alexela bensiinijaama vastas, Vääna-Viti - Vääna tee alguses.

- * Aia ja taimede tutvustus ning müük
- * Rohevahetus ja aiakohvik
- * Elavtaimedest ehete minitootuba juhendab Kersti Aave
- * Esineb rahvatantsurühm
- * Riho Raudi müüb erialast kirjandust oma raamatukogust ning vastab kõikidele aiateemalistele küsimustele.

Aiandushuviliste parim kohtumispaik on aias!

Harku Valla Aiaselts info@aiaiselts.ee